Akbaba

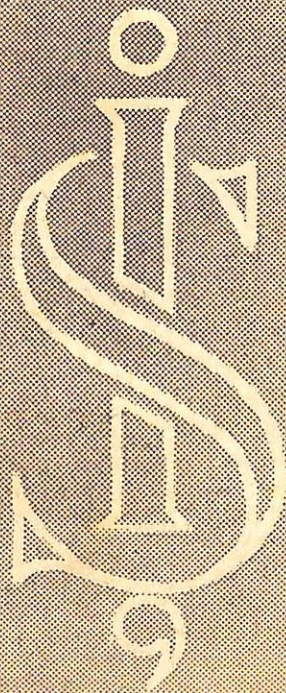

Partiler - İzindeyiz !

GENE DEV ÇEKİLİŞ GENE

(Yeni Ajans: 5549—217)

Akbaba

Yıl: 43 Cilt: 9 Sayı: 41 ● Başyazarı: Yusuf Ziya ORTAÇ ● 6 Ekim 1965

Millîleştirme!

SELÂNİK Türktü henüz. Ziya Gökalp, Ömer Seyfettin, Ali Canip, üç kafa ve gönül arkadaşı bir dergi kurmuştular: Genç Kalemler.

Milliyetçilik akımı, sanırım, o derginin sayfalarında şiir olmaya, fikir olmaya başladı.

Ondan sonra, bütün Rumeli gitti ve aklımız başımıza geldi: Türk olduğumuzu milletçe düşünmeğe başladık.

Benim de bayrağı altında toplandığım Millî Edebiyat o yıkılıştan sonra başlar. Türkçede «millî» kelimesi bir «hezimet»den doğdu: Millî sanat, millî ticaret, millî sanayi, millî terbiye, hep o İstanbul'un, Çatalca'dan gelen top sesleri ile sarsıldı günlerden sonra.

Birinci Dünya Savaşından sonra, bir Mustafa Kemal çıktı Anadoluda. Adına millî kahraman dedik. Bir cephe kuruldu düşmana karşı. Adına Millî Mücadele dedik. Cumhuriyet, o güne kadar duymadığımız bir terim getirdi: Millî İrade...

Şimdi, radyoların seçim propagandası yayınlarında yeni bir «millî» ile karşı karşıyayız. Türkiye İşçi Partisi başkanı Mehmet Ali Aybar, bankaları, sigortaları, fabrikaları, hanları, hamamları, tarlaları, bütün üretim araçlarını, bütün dış ticareti millîleştireceğini söylüyor!

Demek şu sermayesinin temeli Atatürk'ün parası olan İş Bankası millî değil.. Demek şu sermayesinin tümü millet parası olan Yapı ve Kredi Bankası millî değil.. Demek şu İngiliz kumaşından farksız kumaş dokuyan Altınyıldız, şu musluklarımızda yüzümüzü yıkadığımız Puro Sabunları, şu çay masalarımıza koyduğumuz Ülker bisküvileri, şu Hürriyet matbaası, şu Milliyet matbaası, şu Cumhuriyet matbaası, şu Hayat matbaası millî olabilmek için... Evet, ne? Ne olmalıdır, biliyor musunuz?

Ben size söyliyeyim: Devletin!

Bizim sosyalistlerin dilinde devletleştirme, vatandaşı avlamak için millîleştirme olmuştur!

Ankara radyosunu, Demirperde gerisinin «Bizim Radyo»suna çeviren İşçi Partisi, eli ayağı tutmaz bir idare karşısında bayrağını meydanlara dikti. Bu bayrak, bütün 6-7 Eylül yağmacılarını altına çağıran bayraktır.

Siz, sosyalizmin böylesini, yalnız adı sosyalist olan Moskova'dan, Çin'den ve yağmacı Mısır'dan başka nerede gördünüz?

Bütün bankalar devletleştirilecek.. Bütün fabrikalar devletleştirilecek.. Bütün tarlalar devletleştirilecek...

Ya sonra?.. Ya sonra hangi işçi, hangi ırgat: «Gündeliğim az» diyebilecek?.. Hangi sendika greve gidebilecek?.. Hangi ağız hangi kulağa eğilebilecek, konuşabilecek, fısıldayabilecek?

Türkiye'nin kapitalizm ile kalkınamıyacağını haykıranların kurmak istedikleri «Devlet kapitalizmi»dir.

Kendisini Moskof topraklarından Karadeniz'e atan Rus delikanlısı hangi mutlu cennetten kaçtı, söyler misiniz?

Ölümü, böylesine göze almak için, hayat, ölümden ne kadar, ne kadar beter olmalı!

Türkiye açlar diyarı imiş. Açın hâlinden aç anlarmış. Öyle ise Büyük Millet Meclisine açlar gelmeli imiş!

Türkiye nasırlı eller, çıplak ayaklar, yırtık mintanlar vatanı imiş. Öyle ise Büyük Millet Meclisinin kapıları nasırlı ellere, çıplak ayaklara, yırtık mintanlara açılmalı imiş!

Türkiye Büyük Millet Meclisi akademi değilmiş.. Türkiye Büyük Millet Meclisi üniversite değilmiş...

Ya nedir Türkiye Büyük Millet Meclisi?.. Köprü altı mı?..

Onların portresini çizdiği aylaklar yığınını, harb açmak, sulh yapmak yetkisine kadar, bütün memleket kaderini kendi elinde, kendi iradesinde tutan Büyük Millet Meclisine değil, köy kahvesine bile sokmazlar.

Sosyal Adalet'miş!..

Almanların ünlü dergisi Quick'i, otuz milyon bastırıp da her vatandaşa birer tane verebilseydik.. Orada, her odada bir aile yaşarken, Kuruşçef'in nasıl sefih bir şarklı sefası sürdüğünü, sakalına inci dizdiren bir Deli İbrahim hayatı yaşadığını masal filmi gibi seyrederlerdi.

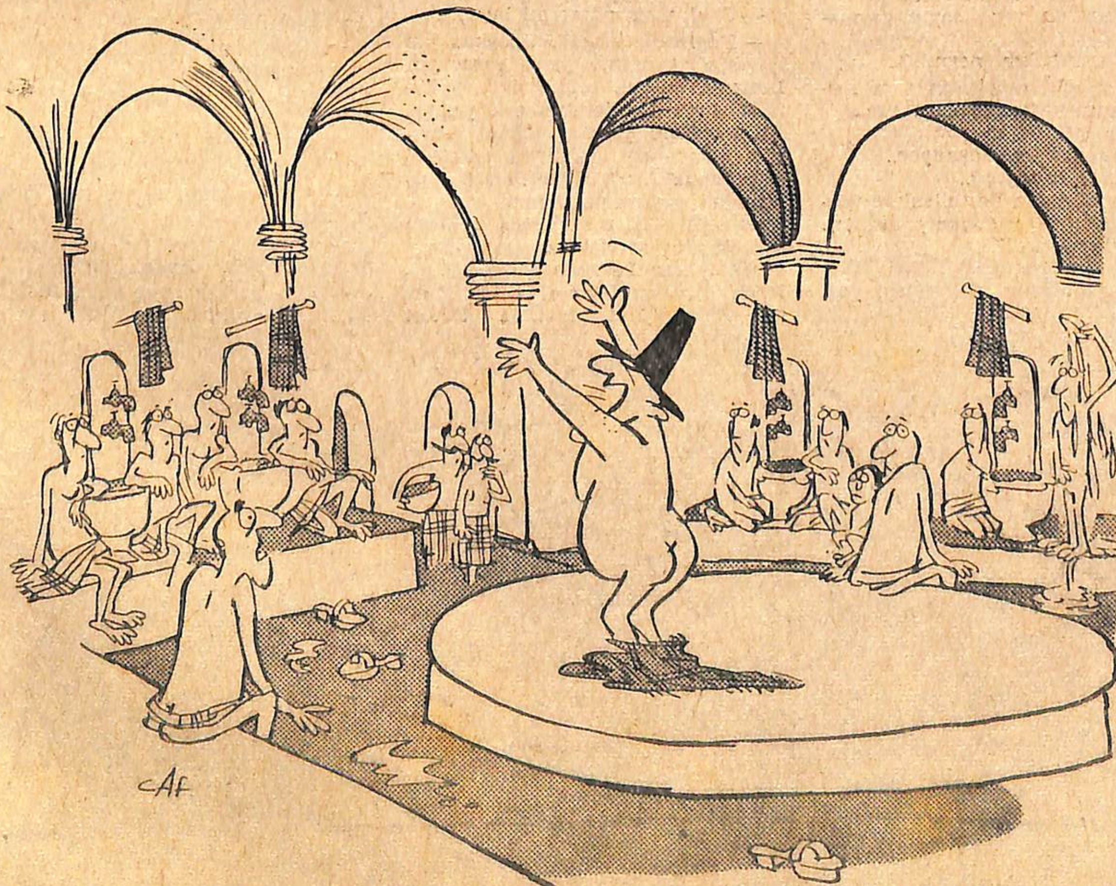
Yalnız bu Sosyalist Sovyet Cumhuriyetinin yemyeşil bahçesindeki soğuk ve sıcak sulu yüzme havuzu, kapitalistler vatanı Amerikada bile yoktur. Johnson'un Beyaz sarayında bile!

Millîleştirme mi?..

Hangi millîleştirme?.. Kızıllaştırma! Stalinleştirme! Maolaştırma! Kafkas şehitlerinin, Çanakkale şehitlerinin, Sakarya şehitlerinin vatanını Moskoflaştırma!

Yusuf Ziya ORTAÇ

Bir hatip hamamda konuşurken peştemalı düştü.. — Gazeteler —

— Bizim gizli kapaklı hiçbir şeyimiz yok vatandaşlar!

ekip şefi TEVFİK

ADNAN VELİ

SON zamanlarda şehirdeki hırsızlık olayları enikonu artmıştı. Güpegündüz ev soymalar, güpegündüz kapının önünden otomobil çalmalar, turist otomobilinin camını kırıp içindeki eşyayı götürmeler, polisi iyice usandırmıştı. Hırsızlıklardan çoğunun faili bulunamıyordu. Hırsızlık masası ekipleri, iki milyonluk şehrin güvenine yetmiyeceği için, mahalli karakolların da bu konu üstünde titizlikle durmaları Valilik tarafından, polis teşkilâtına tamim edilmişti. Emniyet Müdürlüğü de, bu maksatla motörlü ekipler kurmuş, her emniyet âmirliğine bir cip tahsis etmiş, gece devriyelerinin bu ciple görev yapmalarını yazılı olarak bildirmişti.

İlk günler Şişli çevresinde de polis cipi, sokak aralarında gece yarılarına kadar devriye görevi yaptı. Sonradan polis memurlarına bu hizmetten bıkkınlık geldiği için, devriye işi mahalle bekçilerine verildi. Polis cipine, polislerin yerine mahalle bekçileri biniyor, bütün semtin sokaklarını geceleri kontrolden geçiriyorlardı. Bu iş bekçilerin de işine geliyordu. Semtin bir ucundan öbür ucuna kadar yirmi mahalle içinde taban tepmektense, arabaya kurulup gece safası yapmak, daha kolay ve keyifli bir işti. Hem böylelikle, bekçilik itibarı da yükseliyor, motörlü ekip halinde görev yapmak, her birini ayrı ayrı gururlandırıyordu.

Ne var ki, Şişli Emniyet Âmirliği emrine verilen cip, sık sık arızalanıyordu. Bir gün mahalle arasında stop edip kalıyor, bir gün yağ akıtıyor, bir gün vites kolu çıkıyor, bir gün fren tutmaz oluyordu.

Kendisine «Ekip Şefi» adını takmış olan Bâlâ'lı Tevfik, bu işten bıkıp usanmıştı. Otomobil tâmiratı için elde tahsisat yoktu. Cip bir arıza yaptığı zaman, Tevfik civardaki tamircilere gidip yalvarıyor, her seferinde de bir çaresini buluyordu. Ama ustalar da artık bu işten bezmişlerdi. Kimi zaman tamirat işinde parça da lâzım oluyor, o zaman dırıltı çıkıyordu.

Tevfik'in Ekip Şefliği yaptığı cip, o gün gene arızalandı. Karakolun önünde, motordan anlıyan şoförler, bujinin yağlandığını, değiştirilmediği takdirde arabanın çalışmıyacağını söylediler.

Tevfik öfkesinden, burnundan soluyordu. Emniyet âmirine durumu anlattı. Âmir de bu tamir işinden bıkmıştı. Öfkeyle:

— Bana ne söylüyorsun?.. dedi. Cebimden mi verip buji alayım sana?.. Git Kaymakama anlat derdini..

Tevfik terslendiği halde, Emniyet âmirine kızmadı. Çünkü onun dediği, kendisinin de aklına yatmıştı. Bu işe kesin bir çare bulmak gerekiyordu. Her Tanrı'nın günü, tamircilere boyun bükmektense, kaymakama gidip meseleyi anlatmak, buna kökünden bir çare bulmasını istemek, akla daha yakındı.

Bozuk cipi karakolun önünde bırakıp doğru kaymakamlığa koştu. Kaymakamın odacısı görünürlerde yoktu. Bekledi.. Eğer cip çalışmazsa, Tevfik kendisinden bir şeyler eksileceğini sanıyordu. Çünkü cipe bindiği vakitler, kendisini daha fazla kanun adamı olarak görüyor, otoritesi daha çoğalıyordu. Yahut ona öyle geliyordu.

Biraz sonra Kaymakamın odacısı Ramazan, elinde boş kahve fincanıyla dışarı çıktı. Tevfik'i görünce:

— Ne geldin gene?.. dedi.

— Gaymakama mâruzatım var..

— Neymiş?.. Bana anlat..

— Sana ne deyi ağnatayım?.. Gaymakamın yâveri misin sen?..

— Canım, senin ne üzerine vazife?.. Odacısıyım ama, kaymakamın küçük işlerine ben bakarım..

— Bu benimkisi güççük iş değel..

— Neymiş söylesene..

— Canım, devletin her işi gapıcıya söylenir mi?.. Gaymakamın zatına söylerim.. Sana diyemem..

— Gir içeri öyleyse, kendisine söyle..

Bâlâ'lı Tevfik, şapkasını eline alıp, kapıyı hafifçe tıkırdattıktan sonra ezile büzüle içeri girdi. Başıyla selâm verdi. Kaymakam bir şeyler yazıyordu. Neden sonra başını kaldırdı:

— Gene mi sen geldin Tevfik?.. Bıktırdın artık yahu.. Ne var gene?..

— Mâruzatım var sayın gaymakamım..

— Söyle bakalım, neymiş?..

— Bu şehrin esayişinin tüm mesuliyeti bize aittir gaymakamım..

— Onu anladık, sonra?..

— Bizim motor çalışmıyor..

— Niye çalışmıyor?..

— Ben bilemem de, bilenlere gössettim. Bücüsü yağlanmış didiler..

— Neyin bücüsü?..

— Motorun bücüsü..

—Yani, motorun bujisi mi yağlanmış?..

— He ye..

— Peki ne yapalım?.. Ne istiyorsun yani?..

— Vallaha orasını sen bilin gaymakamım.. Ben bozuk motorunan, iki milyonluk İstanbul'un mesuliyetini üzerime alamam.. Bunun iti köpeği var, hırhızı, dolandırıcısı var, randevu evi var, başgümsere, sefer tasıynan ahçıya gidip yemek alması var, bunların hepisi bene ait..

— Peki, ne yapalım, ne istiyorsun yani?.. Onu söyle..

— Motora yeni bücü dakmak ilâzım beyim..

— Yedek buji var mı elimizde?..

— Yok..

Kaymakam zile bastı. İçeriye giren odacıya:

— Evrak memurunu çağır bana, dedi.

— Başüstüne beyim..

Biraz sonra içeriye, tahrirat müdürü Remzi bey girdi:

— Buyrun beyfendi..

— Seni çağırmamıştım ama, zararı yok, sen gel.. Remzi bey, dinle beni.. Şişli Ekipinin motorunun bujisi yağlanmış. Yeni bujiyi nasıl tedarik edeceğiz?..

— Tahsisat bakımından mı?..

— Evet..

— Vilâyet kanalıyla Bakanlığa yazmak lâzım beyim..

— Bujiyi Bakanlıktan mı istiyeceğiz yani?..

— Evet beyim.. Bizim elimizde, motorlu ekipler için malzeme ve tamir tahsisatı yoktur. Bu gibi hallerde Bakanlığa yazı yazıp tahsisat istememiz icap ediyor beyfendi..

— Peki, uzun sürer mi bu iş?..

— Beyfendi, biz ilkin Bakanlığın levazım şubesine yazı yazacağız. Levazım şubesi, teknik ihtisas komisyonuna havale edecek yazıyı.. İhtisas Komisyonu mucibini çıkartacak. Ayniyat âmirliğine gönderecek bunu.. Ayniyat âmirliği fen işlerinden geçirecek. Amme emniyetiyle ilgili işler servisine havale edecek. Bu servisin onayından geçerek tekrar Levazım Şubesine gelecek. Levazım Şubesi bunu Maliye Bakanlığına, orası da Devlet Malzeme Ofisine gönderecek. Devlet Malzeme Ofisinin ilgili dairesi talebi inceliyecek. Eğer 1965 yılı bütçesine ekli K cetvelinin R-T, 7/11609 sayılı zeylinde, acele işler tahsisatı meyanında motor bujisi tahsisatı da varsa, bize yazacak..

Tevfik dayanamadı:

— Ondan sonra da şu Isdanbul'un hırsızı dutulacak!..

Kaymakam kaşlarını çattı:

— Sen karışma lâfa..

Tahrisat Müdürüne döndü:

— Yani, ne kadar sürer?..

— Üç ay kadar sürer beyfendi..

Bâlâ'lı Tevfik'in kaşları çatılmıştı. Kaymakam:

— Biraz uzun sürüyor bu iş, dedi.

— Mevzuat meselesi beyfendi.. Elimizden başka bir şey gelmez ki..

— Kaç liradır bu buji?

Tevfik atıldı:

— Beş liraymış da, bazarlığınan dörde alırım belkim!

Kaymakam tekrar Remzi beye döndü:

— İçtimaî yardım faslından bir şey yapamaz mıyız?..

— Aman beyfendi, nasıl yaparız?.. Yassıada'ya kadar gider bu işin ucu!

Kaymakam, başını, çenesini kaşıdı. Sonra Tevfik'e döndü:

— Sana bir akıl öğreteyim..

— Buyur beyim..

— Dolapdere'ye git.. Suhulet Garajı nerededir diye sor. Onun tam bitişiğinde oto elektrikçisi Serkis Usta vardır. Ona git. Benim adımı karıştırma hiç. Başkomiser yolladı dersin. Bir tane ödünç buji versin. Tahsisat gelince, biz parasını öderiz..

— Başüstüne beyim..

Bâlâ'lı Tevfik odadan çıktı. Kaymakamın merdivenlerini inerken şapkasını başına geçirdi. Kaymakamın tarif ettiği yerde, Serkis Usta'nın dükkânını eliyle koymuş gibi buldu:

— Serkis Usta nirde ki?..

— Ben'im Serkis Usta..

— Sen misin?.. Selâmünaleyküm..

— Aleykümselâm.. Buyur..

— Ustacığım.. Başgumserimin çok selâmı var. Bizim motorlu ekibin motorunun bücüsü yağlanmış. Başgumserim didi ki, Serkis Usta'ya git, bi dene ödüç bücü virsin didi..

— Parasını yollamadı?..

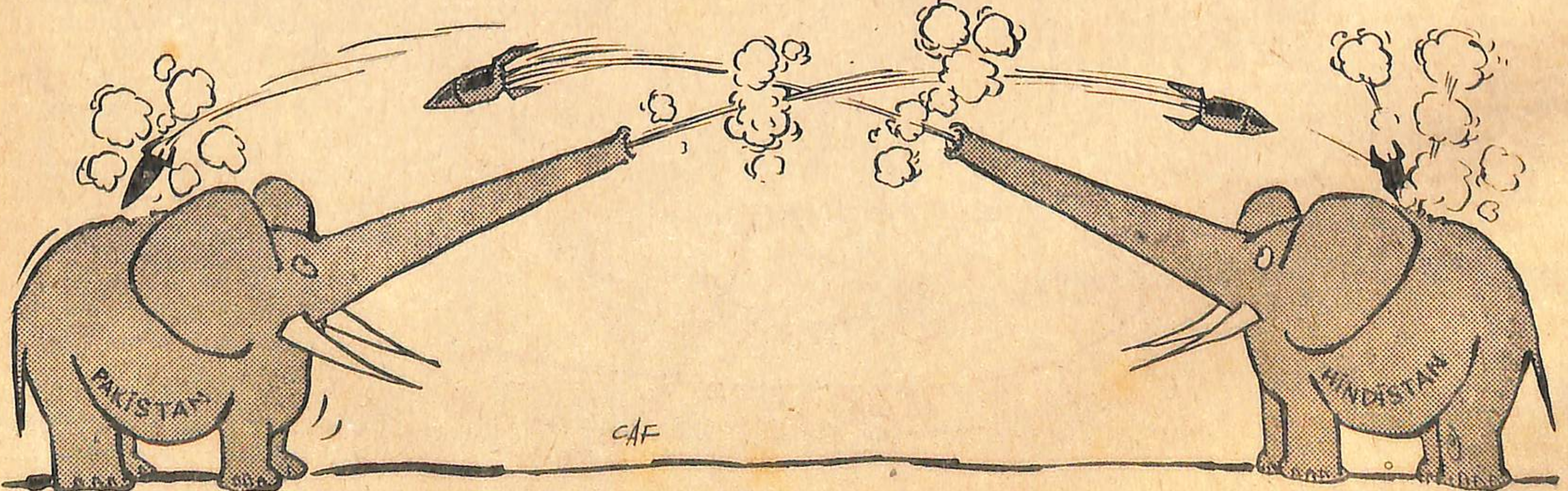
— Parasıynan değel.. Emanet vircen.. Angara'ya tezkere gitcek.. Bücü parası gelincek, borcumuzu vircez..

— Ka burası Kızılay tükânıdır?.. Biz hiç ekmek yemooruz?..

— Canım, uzun etme, de.. Ödüç vircen..

— Bende buji yoktur.. Kalmamıştır.. Dün gelseydin olurdu...

— Sen bi kez içeri bak.. Belkim bi köşede galmıştır!

Pakistan — Hindistan harbi!..

beni mebus seçiniz

Necdet Rüştü Efe

Beni mebus seçiniz, sayın vatandaşlarım;
Hemen işe başlarım, sanmayın yavaşlarım,
Rakipleri taşlarım.. Ünlüdür savaşlarım!..
İşte huzurunuzda akıyor gözyaşlarım:
A.P., C.H.P. falan; bunlardan vazgeçiniz,
Beni mebus seçiniz!..

Ne kafamda bilgim var, ne de arkamda dayım;
Yıllardır midesi boş, yiyici bir «Aday»ım:
Nerde vurgun, anafor; bendeniz oradayım!..
Mecliste — lâf kıtlığı — hep asmalar budayım..
Böyle cins bir adama sizler değer biçiniz:
Beni mebus seçiniz!..

Bugün züğürdüm ama, kalkınır az zamanda,
Sayenizde yaşarım büyük bir apartmanda,
Nüfuz ticaretile dikerim koca han da!..
Sizin elinizdedir irade de, ferman da..
Bir fırsat düşkününe sızlamaz mı içiniz?..
Beni mebus seçiniz!..

Göreyim, arayın da, böyle bir aday bulun:
İşte yağmur duası.. Susuzluktan kurtulun!..
Şose mi istersiniz?.. Kolaydır emin olun:
Ben hakkından gelirim günde bin hektar yolun..
Bir köprü de kurarım, üzerinde geçiniz!..
Beni mebus seçiniz!..

Ama diyeceksiniz: «Bizim İlde nehir yok..»
Onu da getiririm.. Bendenizde akıl cooook..
İşte bunu yapamaz ne «Kırat» ne «Altıok»!
Hepinizin sırtı pek.. Hepinizin karnı tok..
Dış yardım sayesinde, âlâ yiyip içiniz!
Beni mebus seçiniz!..

NECDET RÜŞTÜ EFE

Kadınlar hep orakta.. Siz keyfinize bakın,
Bankaya ödemeyin borçlarınızı sakın
Ne köyde çatı kurun, ne de bir çivi çakın..
Toprak kazanmak için, ormanları hep yakın;
Fidanları kemirsin sürü sürü keçiniz!..
Beni mebus seçiniz!..

Size hizmet yolunda böyle ederim yarış..
Niye ağızlarınız açık kaldı bir karış?..
Bu; geçim kaygusuyla, sadece bir yalvarış!..
Üstüme yürümeyin.. Yurtda, cihanda barış..
Kızmayınız.. Dinleyim varsa bir demeciniz?..
Beni mebus seçiniz!..

İşinize karışmam: İster paraya tapın,
İster kuru ekmeği aslan ağzından kapın..
İster «Sağ»a yönelin, ister hep «Sol»a sapın!
Ben mebus olayım da, ne yaparsanız yapın:
Düşündürmez tasanız, güldürmez sevinciniz!
Beni mebus seçiniz!..

Artık rahatsız etmem sizi — dört yıl — bir daha:
Semtinize uğramam, kasem olsun Allaha!
Durun; yalvarıyorum.. Atmayınız kahkaha..
Aaaaa.. Sonra gücenirim.. Bana çekmeyin yuha!
Neden kızdı yaşlınız.. Bağırıyor genciniz?
Beni mebus seçiniz!..

Söylüyorum doğruyu.. Tüketiyorum nefes..
Aynını yapmadı mı, yıllardan beri, herkes?
Ayol, etmeyin küfür.. Bana demeyin: Teres!
Yooooo.. Başıma atmayın böyle çürük domates!
Benim gibi adaya sizler değer biçiniz,
Beni mebus seçiniz!..
Beni mebus seçiniiiiiiz!..

— Tükânda ne var ne yok, ben bilmem sankim?
— Bak hele sen..
— Ka yoktur dedim.. O kadar!
— Beri bak.. Senin garşında hökümatın resmi memuru var.. Nasıl gonuşursun sen böyle?.. Hekaret mi idiyon bene?
— Ka ben ne deoorum sanki?.. Fena bir lâftır ki konuşoorum?..
— Ne biçim lâf ediyon baksana.. Ne dimek bücü yoktur?..
— Ka yoktur deorsam, hakikatı deorum..
— Ağnamam... Bücüyü çıkar.. Yogusam arama tarama yapacağım...
— Zo burası Benli Surpik'in randevu evidir?.. Ne araması taraması yapacaksın?..

Orada bulunan başka tamirciler araya girdiler:
— Yapma be bekçi dayı.. Serkis Usta fena adam değildir.. Sen onun lâfını yanlış anladın.. Ver şuna bir buji be, Serkis Usta.. Onun da göynü olsun.. O da yabancı sayılmaz.. Hep bu memleketin çocuğuyuz..

Bu lâfın üzerine Tevfik biraz yumuşadı. Serkis, gözüyle çırağa işaret etti. O da içeriden, kullanılmış bir buji alıp geldi:
— Buyur bakalım..

Bujiyi alınca Tevfik'in yüzü güldü. Sefkis Usta'ya dönüp:
— Bi daha ağzını sıkı dut, dedi. Bu seferlik afettim.. Bi daha sefere melmeketin yüskek menfaatleri sayesinde, dıkarım adamı deliğe.. Hadi ısmarladık..

Vatandaş — Boşuna dil dökme.. Bu seçimde ne hacı yatmaz'lar yatacak!..

Tevfik, homur homur söylenerek oradan ayrıldı. Otobüs caddesinde yürürken, büsbütün gururlanmıştı. Çünkü bu buji sayesinde İstanbul'daki hırsızlıklara çare bulunmuş olacaktı!

Adnan VELİ

Tarafsızlar!

Konuşuyorlar:
— Tarafsızların bildirisini okudun mu?
— Hayır.. Kimler var tarafsızlardan?
— Efendiiim, tarafsızlardan Yön dergisi sahibi Doğan Avcıoğlu... Sonra, yine tarafsızlardan Nadir Nadi... Daha sonra yine tarafsızlardan İlhan Selçuk...
— Başka yok mu?
— Var: Meşhur tarafsız karikatüristlerimizden Ali Ulvi.. Yine meşhur tarafsız karikatüristlerimizden Turhan Selçuk.. Yine meşhuuur tarafsızlardan...
— Çetin Altan mı?..
— Yok canım...
— Neden yok canım?.. O tarafsız değil mi?
— Tarafsız... Tarafsız ama, İşçi Partisi listesinde tarafsız aday!

BİZİM YOKUŞ

YUSUF ZİYA ORTAÇ

Kitapçılar ve ötesi!

BİZİM Yokuş yalnız gazete, yalnız dergi, yalnız matbaa değildir. Türkiye'nin bütün kafa ve kalb ürünlerini orada bulursunuz: İlkokul kitabından en yeni romana, en turfanda şiire ve en çetrefil felsefeye kadar...

Siz, Yaşar Nabi Nayır'lara, Fazıl Hüsnü Dağlarca'lara bakmayınız. Onların editörlüğü, demokrasiden sonra başladı. Bizim Yokuş'ta kitapçı alaylıdır.

Şu geçtiğimiz köprü yok mu? İstanbul - Galata köprüsü... Eskiden üstünde dükkânlar sıralanan yarı ahşap bir gecekonduydu.. Aralarında bir de kitapçı vardı bu dükkânların. Sonradan, postane caddesini geçip de tam köşeyi dönerken gördüğünüz İkbal, işte o köprü üstü kitapçısıydı!

Nehar Tüblek

Sahibi, pek sevimli, pek tatlı, pek güleryüzlü bir İranlı idi İkbal'in: Hüseyin efendi...

Hüseyin efendi, ütülü pantalonu, kalıplı fesi, yeni kıravatı, temiz gömleği ve olgun konuşması ile sahiden efendiydi.

Kitapçıydı... Kitapçıydı ama kitapla ilgisi yoktu pek. Okuması, yazması ne kadardı, hiç denemedim. Yalnız öğrendiğim bir şey vardı: Basılmak için getirilen romanları eve götürür, çocuklarına verirmiş. Onlar, yüksek sesle annelerine okurlarken, eğer hanım ağlarsa, tamaaam.. Hüseyin efendi, sayarmış paraları yazara!

Öbür kitapçılar, daha çok iki şeye bakarlardı: Yazarın imzasına ve kitabın adına...

Şöhret sahibi imza güçlük çekmezdi eserine alıcı bulmakta. Ama, çekici bir isim koymak da kitabın değerini arttırırdı, şöyle genç kız kalbini avlayacak, romantik bir isim!

Yokuşa dönerken, benim elimde de iki kitap vardı bastırılacak. Bir müşteri bulmak lâzımdı bunlara...

Kitapçılara uğramadan bir açıklama yapayım size: Şu herkesin ağzını sulandıran bol ödenekli, bol yolluklu milletvekilliği yok mu şimdi... Heheeey!.. Bizim zamanımızda tapu kâtipliğinden farksızdı: Ayda sekizyüz lira kadar bir şeydi galiba!

Ara sıra bir tatlı söylenti duyardık: Beşeryüz lira veriliyormuş, diye...

Bankaya borcu olmayanlar, birbirlerine kefil olurlar, Ziraat Bankasından, bilmem hangi yılın ödeneğine karşılık beşeryüz lira çekerlerdi.

Meclis hademeleri son derece ustaydılar bu işlerde: Kim borçlu, kim borçsuz, kim kime kefil olur, kim kime olmaz, hepsini bilirler, pul imza, iki saat içinde parayı avucunuza sayarlardı sizin... Eh, ara yerde kendileri de geçinirlerdi elbet.

Bir arkadaşımız vardı, hiç unutmam. Son derece keyifli, son derece hoş, son derece yaşamış adam: İsmet Paşa'nın eski baş yaveri, Malatya mebusu Atıf Esenbel...

Sıkıştı mı, çağırırdı hademesini:

— Dörtyüz lira getir!

Hemen gelirdi dörtyüz lira.. Artık onbeş gün sonra mı olur, bir ay sonra mı, ne zaman idare âmirleri züğürtlerin baskısına dayanamaz, bir banka kredisi bulurlarsa, rahmetli Esenbel, aldığı dörtyüz yerine beşyüz verirdi hademesine!

Durum bu olunca mecliste, Bizim Yokuş'a dönmek kolay değildi elbet...

Elimde iki defter, tanıdığım kitapçılardan birine girdim önce... Bizim kitapçıların ortak çizgiler vardır yüzlerinde: Daima kırgın, daima küskün, daima tasalı... Eserinizi satmak isterken öyle bir acıma duyarsınız ki, âdeta: «Üste ne vereyim?» diyeceğiniz gelir!

Altan Erbulak

Ama bu maske benim için yeni değildi. Karşımdaki kırk yıldır tanıdığım suratla rahat konuştum...

Her yazara söyledikleri bana da söyledi ilk önce: Satış durgundu.. Kâğıt pahalı idi.. Ama eski bir dosttum ben. Elbet isterdi eserlerimi basmak... Ne söyleyeceğini bilmiyordu doğrusu... Katı yaradılışına hiç yakışmıyan bir incelikle önüne bakarak fısıldadı:

— Yüzer lira verecekti kitaplarıma!

Göç'e ve Üç katlı ev'e, ikiyüz lira!

Ama, kitaplar onun olacaktı artık, büsbütün onun. Böyle bir usul koymuştu o... Bitti mi, ikinci baskısını.. Bitti mi, üçüncü baskısını.. Eğer oğulları, eğer torunları kitapçı olurlarsa onuncu baskısını, yirminci baskısını da...

Selâmi M. Yurdatap

Küfürle başlayıp tokatla bitecek bir şey yapmamak için dişlerimi sıkıp kaçtım dükkândan... Ağzım sustu ama, suratım ne söyledi bilmem!

Yokuşun alt başında bir başka tanıdık vardı. Oraya girdim. Kalın yumruğunu kocaman suratına gömmüş, düşünüyordu.

Bir adım, iki adım, üç adım, ayıldı nihayet!

Bu, birincisinden daha insaflı çıktı doğrusu: Yine iki romana ikiyüz lira veriyordu ama, yalnız ilk baskısı için...

Ne yapabilirdim? Piyasa buydu demek. Verdim. Hem para lâzımdı, hem kitaplarım çıksın istiyordum.

Bir senet, bir pul, bir imza, aldım ikiyüz lirayı, çıktım dışarı...

Öyle bir tiksinti çökmüştü ki içime, midem bulanıyordu bu alışverişten!

Durdum camekânın önünde... Reşat Nuriler, Aka Gündüzler, Mahmut Yesariler, Ahmet Refikler sıralanıyordu raflarda... Kimbilir bu kaç yıllık emekler kaç günlük öğle yemeğine satılmışlardı!

Nereye gidecektim şimdi?.. Yukarı mı, aşağı mı?

Hayır, tekrar dükkâna girdim ve cüzdanımdan çıkardığım ikiyüz lirayı uzattım:

— Vazgeçtim satmaktan... Affedersiniz!

Gözleri yuvarlak yuvarlak, yüzüme baktı, hiçbir şey söylemeden senedi ve iki defteri uzattı bana...

Bizim Yokuş'un ikiyüz lira değer biçtiği bu iki romanı, sonra kendim bastırdım.. Ne mi kazandım?.. Onbin liradan fazla!

O zamanlar, sosyal adaletin adı bile yoktu Türk basınında. Denemek istiyorum bir gün, kitapçı dükkânlarına gelmiş midir acaba?

Akbaba — Allah Allah, ben görmeyeli bağıranlar değişmiş!
(Sayı 1, yıl 1952)

Yeni baştan

Bizim Yokuş'ta kiralık yer yoktu. Hızla Divanyoluna doğru yürümeye başlamıştı Yokuş. Hürriyet bile, Cemal Nadir sokağından çıkmış, Cağaloğlunda kurmuştu yeni binasını.

Cemal Erksan'ın Şaka Matbaası Nuruosmaniye caddesindeydi. Yeni Akbaba'yı orada basacaktık. Birinci kat makine dairesi, ikinci kat mürettiphane idi. Üçüncü kat da bizim.

Cemal Erksan, kardeşi Sadi Erksan'la, çok genç yaşta ayak basmıştılar Bizim Yokuş'a. Cemal, Sedat Simavi'nin yanında yetişmişti, her şeyi o büyük ustadan öğrenerek. Sadi, Cumhuriyet'in ilân ve abone işlerini çeviriyordu.

Cemal Erksan, matbaayı kurduktan sonra, kısa ömürlü bir kaç dergi de çıkardı. Şaka, bunlardan hatırımda kalanı.

İkisi de sevgi ile bağlandıkları işlerinin başında, ölüverdiler ansızın...

Bizim Yokuş, son iki yılda çok kayıp vermişti: Cemal Nadir, bu kayıpların en büyüğüydü. Ramiz de öyle, birkaç ay sonra o kadar aşk ile, ihtiras ile bağlandığı hayata gözlerini yumuverdi. Bu iki karikatürist, iki temel taşı, iki ana direği idi Türk mizahının...

Yeni Akbaba'nın kapak resimleri için, şimdi Cumhuriyet'in ünlü karikatüristi Ali Ulvi ile anlaşmıştık. Konuları ben verecektim, resimleri o çizecekti. Sonra, Togo geldi bir gün. En usta portreyi çizen onun elidir. Bütün fırçalar, yıllarca onun İsmet Paşası ile, onun Tevfik Rüştüsü ile geçindiler...

Nehar Tüblek, Altan Erbulak, Şadi Dinççağ yine kadromuza girmişlerdi. Bir de yeni genç bulmuştuk, genç de değil, bir çocuk: Oğuz... Şimdiki şöhretli adı ile Oğuz Aral.

Hergün kendi kendisini geçen, az bulunur bir zekâ, bir sevimli karikatüristti Oğuz...

Bakardım, sırtında yakası kalkık, havı dökülmüş bir palto, İstanbul'un tipili bir gününde öğle yemeğine çıkmış.. Saat bir olur, Oğuz yok. İki olur, Oğuz yok. Üç olur, Oğuz hâlâ yok... Dörtte, gözünün altı hafif morarmış, yanağında bir tırnak çizgisi, sırtında yakası eteğine kadar yırtık bir ceket, kartopu oynamaktan döner!

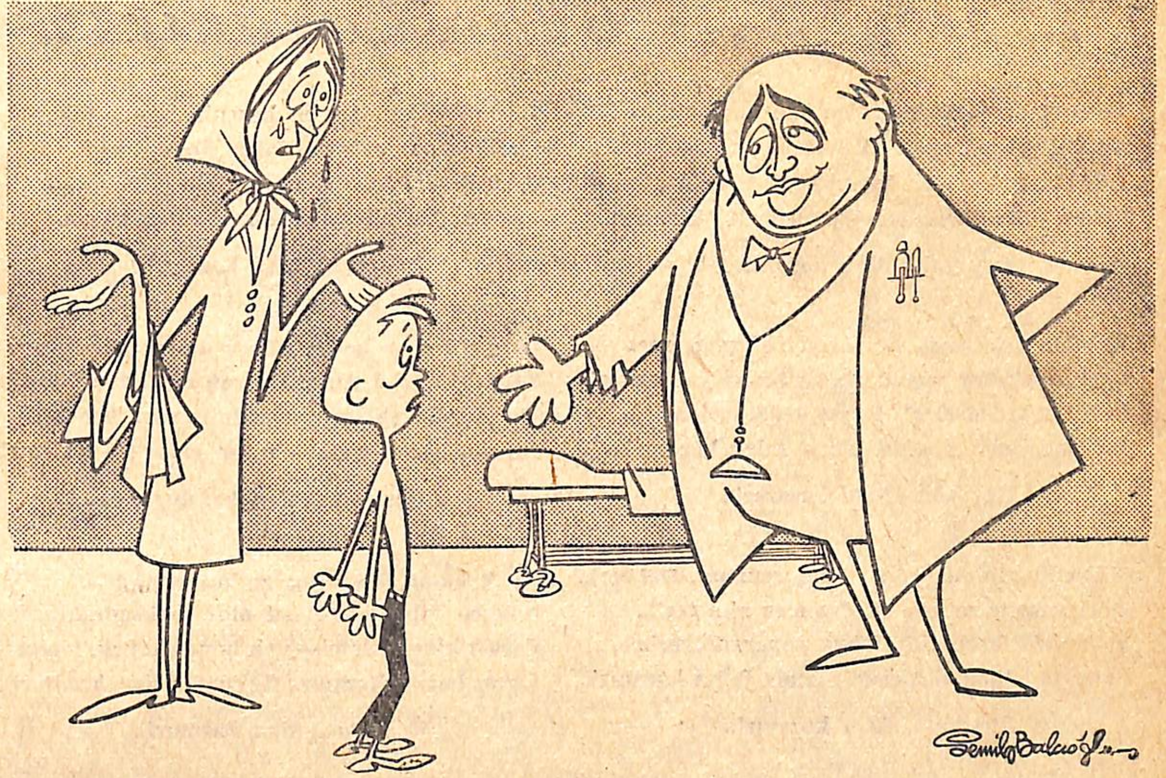
Yazı işleri müdürümüz Selâmi Münir Yurdatap'ı takdim ederim: O günlerdenberi arkadaşımızdır. Sabahları herkesten önce gelir Akbaba'ya, akşamları da herkesten sonra gider... Öğleye doğru odasına girenler, kendisini bulamaz: Sigara dumanı içinde kaybolmuştur!

Arapça bilir, İtalyanca bilir, eh, biraz da Türkçe bilir. Yalnız haddini bilmez: Doktorun kendisine ne kadar «Yeme» diyeceği şeyler varsa, masasının üstünde, onları görürüm saat bire doğru: Kıymalı börek.. Sucuklu yumurta.. Sıkınca içinden vıcık vıcık balık ezmeleri, kaz ciğerleri çıkan tüpler!

Ara sıra başı döner. Kendisine sorarsanız birkaç gündür hafif yediği içindir!

Yusuf Ziya ORTAÇ

Demirel: «Pahalılık ekonomimizin kuvvetini gösterir» dedi.

— Et alamıyoruz, pirinç alamıyoruz, çok zayıf düştü doktor!
— Üzülmeee... Ekonomimizin kuvvetine delâlet eder!

Biz insanız

İnsanız biz, insan...
Eşref-i mahlûkat diğer adımız.
Bunlar en ünlü spor kulüplerimizin sembolleri:
Aslan, kartal, kanarya...
İnsanız biz, insan...
Bunlar en ünlü parti, dernek v.s. kuruluşlarımızın sembolleri:
At, kurt, kartal, karınca, arı..
İnsanız biz, insan...
Bunlar en gözde övgü sembollerimiz:
Kurt, aslan, kaplan, tilki, kartal, arı, karınca...
İnsanız dedik ya!

Oysa...

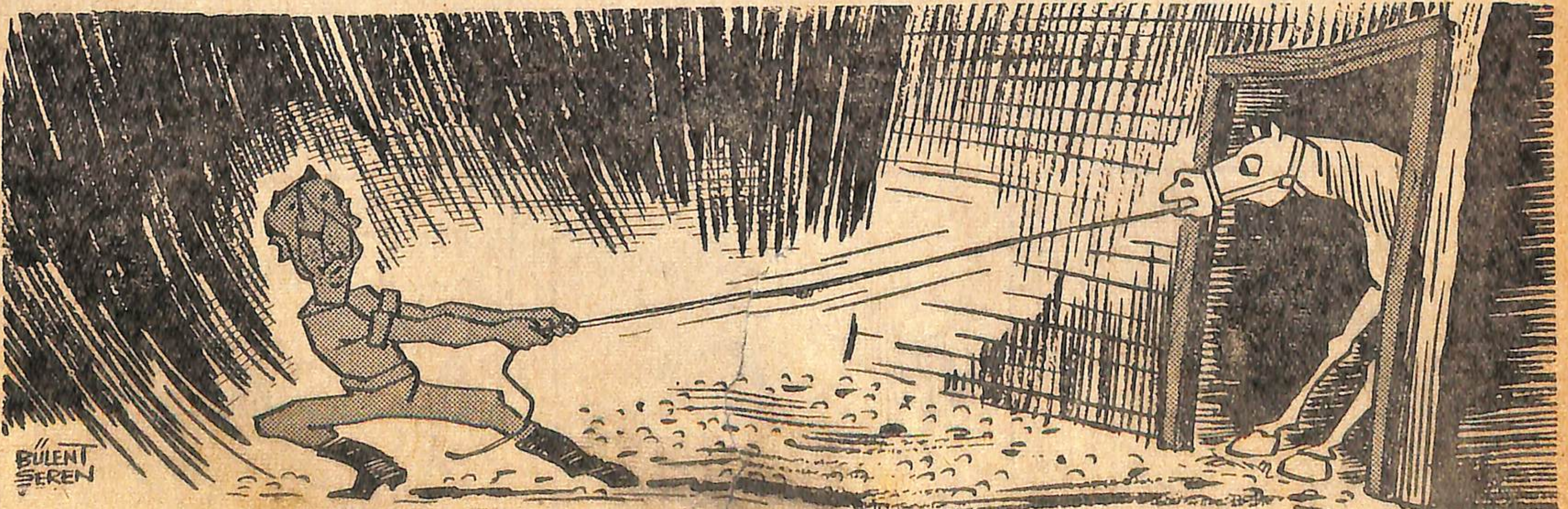
Biri «İnsaniyetinize sığınıyorum beyefendi» diye miyavlıyarak kedileşti.
Öteki «Defol! yıkıl karşımdan» diye havlayarak köpekleşti.
Oysa...
İnsandı ikisi de!

* * *

Adama «Arı gibisin» dediler.
Sevindi.
«Ayı gibisin» dediler.
Üzüldü.
Oysa...
Hayvandı ikisi de!

Erhan TIĞLI

Türkeş, küskün A.P.'lileri kendi partisine çekmeye çalışıyor!

At hırsızı!

Boş yok.. Alan kazanır!..

Yolcu!.. Az vakit kaldı bu son dev çekilişe..
Adaylık piyangosu!.. Al, kazan.. Şaş bu işe!..
Haydi!.. Bakma üç beşe.. Partide açık gişe:
Lidere — bol keseden — para bulan kazanır!..

Boş yok.. Alan kazanır!..

Ekimde çekiliyor!.. Uzaktan bakıp geçme..
Geçim yoludur seçim.. Sakın başka yol seçme!..
Gel; doldur şişeleri.. Böyle sade su içme;
Bu şarap çok zevklidir, ona salan kazanır!..

Boş yok.. Alan kazanır!..

Mideciiii!.. Dönme geri.. Anaforcuuuu!.. Gel beri..
Dört senede zengin ol.. İstemez alın teri!..
Sevindirir berberi.. Mebus yapar dülgeri..
Para ver.. Bakkal, kasap, manav falan kazanır!..

Boş yok.. Alan kazanır!..

Kurnazsan, piyango çek.. Gafilsen, fertiği çek..
Gel.. Adaylık bileti seni memnun edecek!..
Bu sahteci dünyada, bil ki, top atar «Gerçek»,
Hiçe sayılır «Emek».. Yalnız «Yalan» kazanır!..

Boş yok.. Alan kazanır!..

Fazilet mi?.. Gülerim.. O, sade kadın adı..
Asıl sen bu anlamı haklarsan çıkar tadı!..
Bu fırsat ele geçmez.. Yolcu!.. Vakit kalmadı:
Her kim şimdi yaparsa millî talan, kazanır!..

Boş yok.. Alan kazanır!..

Bir salıncak siyaset: Sallanmıştır (!) netekim
Çok Maliyeci.. Çiftçi.. Hariciyeci.. Hekim!..
Hep bir «Sağ»a, bir «Sol»a gidip gelirse her kim,
Üzerinde vurursa güzel kolan, kazanır!..

Boş yok.. Alan kazanır!..

Dört yılda bir çekilir.. Geldi zamanı işte:
Yazıl sen de şuraya.. Haydi; doluyor liste!..
Hangi Parti olursa; yapış, mebusluk iste..
Orsa boca Meclise hemen dalan kazanır!..

Boş yok.. Alan kazanır!..

Herkes girer.. Açasın kesenin ağzını tek..
Nafile atma göbek.. Nafile öpme etek!..
Adaylık sadakası — rehin, bono, ipotek —
En azından yüz bini çabuk bulan kazanır!..

Boş yok.. Alan kazanır!..

Okuyanlar aç gezer.. Borç deryasında yüzer..
Yazık; kendini üzer.. En son canından bezer!..
Hayat, yüksek duvara asılmış saza benzer:
Bu sazı — uzun elle — tutup çalan (!) kazanır!..

Boş yok.. Alan kazanır!..

Kırık kolun, kanadın; anılmıyorsa adın,
Adaylık bileti al.. Hasıl olur maksadın!..
Parayı kim verirse — yok bunda erkek, kadın —
Anan, baban kazanır.. Teyzen, halan kazanır!..

Boş yok.. Alan kazanır!..

Şaştım bu dürüst tavra.. Sırtında bir paçavra..
Pabuçların patlamış.. Yolcu!.. Gerçeği kavra:
Palavra geçmektedir bu devirde, palavraaaa..
Sanma sakın «Proje», «Reform», «Plân» kazanır!..

Boş yok.. Alan kazanır!..

Gel... Kulak ver bu sene.. Gülünç olma herkese..
Kuru somun peşinde, koşma nefes nefese!..
Seçimlerde köylüyü koymak için kafese
Rakı içip, abdestsiz namaz kılan kazanır!..

Boş yok.. Alan kazanır!..

Yolcu... Gel, sen de yala: Hazır bal dolu kovan..
Bir ahır olmaz yuvan.. Başına çökmez tavan!..
Sözümü dinlemeyen uzun kulak marsıvan
Yalnız mideye arpa, sırta palan kazanır!..

Boş yok.. Alan kazanır!..

Yolcu... Hanginiz mutlu?.. Hanginizin karnı tok?..
Tek sözle anlatayım ehvalinizi: Bombok!..
Avrupada yalan var.. Türkiyede yalan yok:
Haydi!.. Bir tane kaldı.. Bunu alan kazanır!..

Mebus olan kazanıııır!..

Necdet Rüştü EFE

Ankara mektubu

Âlem gene ol âlem!

Tanınmış Fransız yazarlarından biri, gaflet gününde:

— «Yahu» demiş bir arkadaşına: «Eskiden arkadaşlarım, kâtipti, ufak memurdu, şimdiyse, genel müdürler, büyük elçiler, neden ki?»

— «İhtiyarladın da ondan, o zamanki kâtipler bugünkü genel müdürler, büyük elçiler, işte!» demiş arkadaşı.

Bize de öyle oldu. Dünün tanışları, bugünün, ütüsüz derili, yorgun göz kapaklı, kendilerine yükledikleri ümitleri bile boş çıkaran, rical, bugünün ricali işte! Bakıyorsun, dünün ürkek çocuğu, milletlerarası bir tartışmaya katılmış, memleketinin çıkmazlarını çıkara çevirmek için!

Bir de, «dünden» tanımadıkların var. Onlar bir gecede üremiş:

— «Yahu bunun geçmişi yok» diye sızıldanıyorsun bu sefer ve gül gibi Süleyman Demireli gönlüne beğendiremiyorsun!

Geçmişi yokmuş!.. Şu geçmişlilerden ne çıktı sanki, hattâ uzuuuun geçmişlilerden?..

Başbakan, son bakan, büyükelçi, başka deyimi, ne kadar «muhtevasız» oluyor kişileri tanıyınca? Gene yaklaşan sonbaharın melânkolisine daldık. Yooo, arada iyi de işçağızlar yaptığı oluyor ricalin: Bakın meselâ Başbakan Ürgüplü, şöyle silkinip etrafına bakmış bir yaz günü: Etraf bomboş! Hangi saygıdeğer genel müdür varsa ki çok var, Avrupaları dolaşmağa çıkmış!

Bir ferman savurmuş tozda dumanda:

— «Yol hazırlıklarında bulunanlar, hazırlıklarını durdursunlar!..»

Ve birkaç «gecikmiş», bu «felâket» haberini alınca, hazırlıklarını durdurmuşlar... Az iş mi? Diyorum ya size, azcık iyi işcağızlar yaptıkları da oluyor ricalin!

Yolculuk dedim deee, aklıma «iyi niyet heyeti» geldi. Milletin 10 milyon lirası aklıma geldi, bu heyet için sarfolunan: Fethi Çelikbaş, millî Kasım Güleğimiz, güney Amerikada, meselâ Lamas şehrinde, 10 kişinin elini sıkıp, «Kıbrıs konusunda, valla billâ haklıyız» derlerse, yani ne olur dünya tarihinde?.. Bir fakir milletin, 10 milyonu kaynar, o kadar!.. Bunlar ucuz gösterişler, yapan için ucuz, millet için pahalı, çoook pahalı!

«Hoşt!» artık gösterişin bu kadar pahalıya gelen ucuzuna!

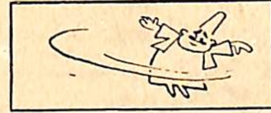
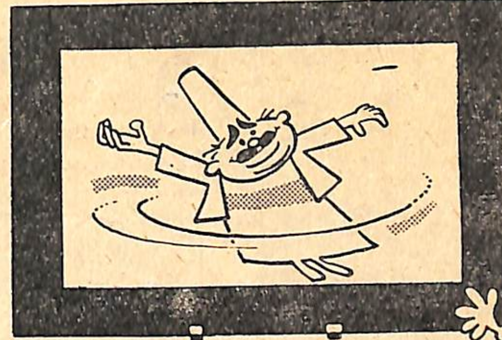
Ve, sayın Başbakanım... Üç genel müdürün «safasını» engellemişsin, Evropa safasını, bu da gösteriş, ucuz tarafından, bu da gösteriş!

Nimet ARZIK

KALENDER NİYAZİ — Çizen: BURHAN

Akıl hastaları Mevlâna ihtifaline tablolar gönderdiler... — Gazeteler —

— Bunlar da sizin eski hastalarınızın eserleri üstad!..

PAZARTESİ

Buyursunlar

Meksikalı bir bilgin milletlerarası bir kongrede demiş ki:

— Biz insanlar Ay'a, Merih'e ve öteki yıldızlara gitmeğe çalışıyoruz. Yakında gideceğiz. Öyleyse bunun karşılığını da kabul etmemiz gerek. Yani öteki yıldızlardaki yaratıklar da şu anda dünyamıza ulaşmaya çalışıyorlar. Onların da yeryüzüne inmelerini ve topraklarımıza misafir olmalarını kabul etmemiz gerek.

Bilgin'in söyledikleri doğrudur. Ve bize kalırsa öteki yıldızlardan gelecek yaratıkların bir an önce dünyamıza ve dünyamızdaki insanların bir an önce öteki yıldızlara varmasında fayda var.

Çünkü dünyalılar dünyalılarla bir türlü anlaşamıyorlar; binlerce yıldanberi hep savaş, savaş, savaş...

Belki insanlar öteki yıldızlarda yaşıyanlarla kaynaşırlar, ama kendi aralarında rahat durmuyorlar bir türlü...

Hani Bektaşiye:

— Kıyamet kopacak, demişler.

— Kopsun, demiş.

— Ama dünyanın altı üstüne gelecek o zaman!

— İyi ya, demiş Baba Erenler, belki altı üstünden iyidir.

Kimbilir belki öteki yıldızlar dünyadan, ve öteki yıldızlarda yaşıyanlar insanlardan iyidir.

SALI

Âşık

Âşık İhsanî saçlı sakallı bir saz şairi. Anadolunun sesini dile getiriyor. Sazında ve sesinde halkın dertlerini duyuruyor.

İhsanî diyor ki:

Kim bizi nasıl bilirse
Biz onun için öyleyiz

İhsanî her telden çalıyor. Aşk üstüne, Tanrı üstüne, ağalar üstüne, ölüm üstüne ve daha nice nice hâller üstüne şiirler düzmüş. Şiirlerinin bazılarında güçlü bir mizah unsuru da var. Bakınız. «Odacı» isimli şu şiirine:

Nasıl kıskanmazsın şu odacıyı
Daldı daldı müdür ile görüştü
Karşıladı şapkasını elinden
Aldı aldı müdür ile görüştü

Maaş azmış geçinmezmiş bu ne söz
Öten zilin lâmbasına attı göz
Girdi masanın üstüne iki bez
Çaldı çaldı müdür ile görüştü

İhsanî'yem gittim geldim üç sene
Her sefer bir engel sürüldü öne
Menfi cevap aldım baktım o gene
Kaldı kaldı müdür ile görüştü

ÇARŞAMBA

Kaynana

Bakırköy Akıl ve Sinir Hastalıkları Hastahanesi Baştabibi Faruk Bayülkem demiş ki:

— İstanbulda yapılan bir ankete göre kayınvalde bulunan evlerde ruh hastaları çoktur.

Yani kabak gene kaynanaların başına patlıyor. Kaynana nerede ise ruh hastalığı orada demek.

Bu iddia doğru mudur bilmeyiz; ama herhalde damat denen zavallı kişilerin pek hoşuna gidecektir. Çünkü ne zamanki evde damat keçileri kaçırıp da bar bar bağırmaya başlar, etraftan:

— Sus ayol komşular duyacak, ayıptır... dediler mi, mazeret hazır artık:

— Ben hastayım, ruh hastası, akıl hastası!

— Peki çare?

— Çare, kaynanayı evden uzaklaştırmak.

Ve ne zaman ki kaynana evden uzaklaşır. Her yer güllük gülistanlık.

Her neyse... Kaynanaların bulunduğu evde ruh hastalıklarının arttığını bilmek için anket yapmaya da lüzum yoktu. Bu bilim işi değil, evlilik işi. Nikâh memuru önünde deftere imza atmış her bağrıyanık kişi, başından geçtiği için bu işi iyi bilir.

PERŞEMBE

Padişah

Eski Ondört'lü, yeni CKMP. li Muzaffer Özdağ seçim kampanyasında konuşurken:

— Eskiden bir padişahtan şikâyet ederdik, şimdi 600 padişah var... demiş.

Bu lâf Abdülhamitten sonra İttihat Terakki devrinde söylenmiş:

— **«Eskiden bir Abdülhamit vardı, şimdi bin Abdülhamit var...»** sözünün tekrarıdır.

Yani yeni bir lâf değil.

Yeni bir lâf olmasına da imkân yok.

Bununla beraber eski lâfların seçim piyasasında kaç akçe ettiğini yakında göreceğiz.

Eskiden bir padişahtan şikâyet ederdik, şimdi 600 padişah var diyenlerin dikkat edecekleri nokta şudur:

600 padişahı tasfiye edip gene bir padişah mı getirecekler toplumun başına?

Yoksa bir padişahı tasfiye ettiğimiz gibi 600 padişahı da tasfiye yoluna mı gireceğiz?

İçinden çıkılması zor bir bilmece... Bekliyelim bakalım.

CUMA

Dâhî

Seçim kampanyasında söylenen sözleri dikkatle okuyunuz. Milletvekili adaylarının dehalarına şaşacaksınız. Maşallah nereden bulmuşlar bu kadar akıllı zevatı? Devlet millet yolunda hizmet edecek daha mütevazı, daha sakin, daha aklı başında insanlar yok muydu?

Adaylarımızın çoğu dehanın yüksek kanatlarını takınmış zibidi takımı...

Ve size deha'ya dair bir hikâye:

Cenap Şahabettin Hicaza gittiği zaman vali Ratip Paşa ile görüşürken:

— Dâhî kimdir? diye sormuş Vali Paşa.

Cenap Şahabettin dâhîyi tarif etmiş, örnekler vermiş. Ama verdiği örneklerden hiçbiri Ratip Paşanın hoşuna gitmemiş ve demiş ki:

— Asıl dâhî benim! Çünkü Bahriye Mektebinden dümenci, yani sonuncu olarak çıktım. Vapur idare et desen, vapuru Şap denizine getirmeden şapa oturturum. Ama bana kaptan değil, idareci dersen işte idare ettiğim koca Hicaz vilâyetinin hali meydanda. Öyle iken arkadaşlarım, akranlarım daha kolağası oldukları halde bak ben Hicaz Valisi devletlû Ratip Paşa Hazretleri oldum. Dâhî diye bana demezler de kime derler?

Mesleğinde dümenci olup milletvekilliğine talip olmuşların cümlesine sunulur.

CUMARTESİ

Sonbahar

Geldi sonbahar, hazan mevsimi, yapraklar düşer, gök kurşunidir, havalar serinler. Ve kimbilir kaç bin yıllık edebiyat başlar:

— Sonbahar geldi, hüzün bastı.

Ama Paristen gelen son moda dergileri sonbahar modellerini yayınlarken cıvıl cıvıl renkler sunuyorlar insana... Etekler diz kapakları üstüne... Çapkın mı çapkın çizgiler. Bir de rüzgâr esti mi tamam.

Sonbaharın zevki etekler gibi rüzgârla dalgalanır.

İstanbulun en güzel mevsimi sonbahardır.

Sonbaharın en güzel şehri İstanbul...

Fakir, fukara ise:

— Sonbahar güzel mevsim, diyor, ardından kış gelmese...

PAZAR

Barış ve savaş

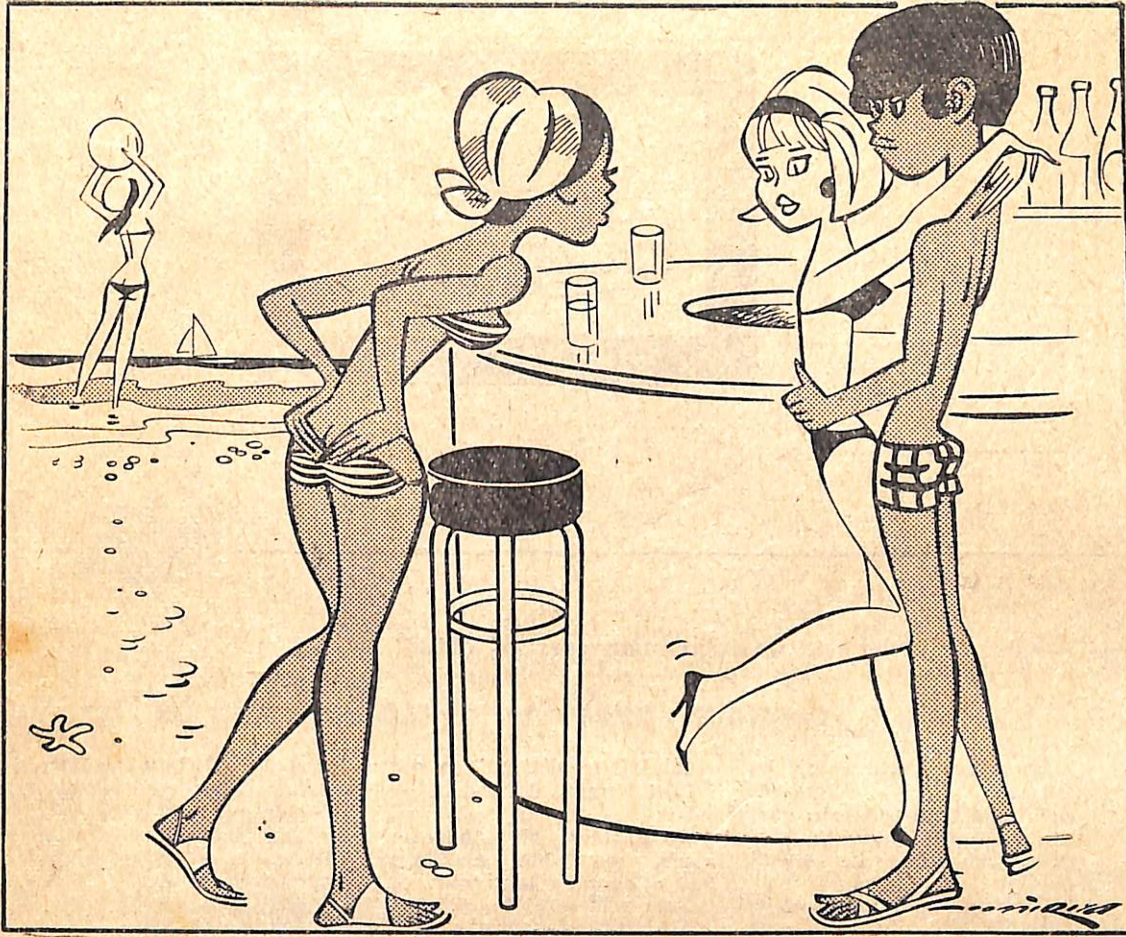
450 milyonluk açlar ülkesi Hindistan ve 100 milyonluk açlar ülkesi Pakistan savaşa tutuştular.

Şimdi açlıktan ölenlerin ülkesinde zavallı insanlar silâha para yetiştirecekler.

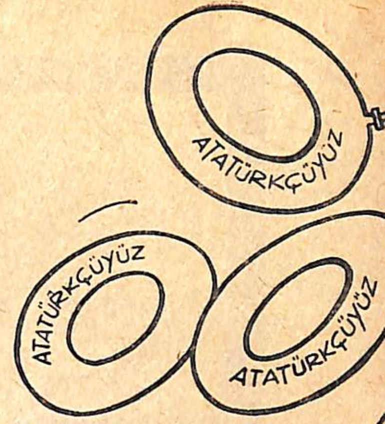
Yani iki taraf da kaybedecek, ama silâh fabrikatörleri kazanacak gene...

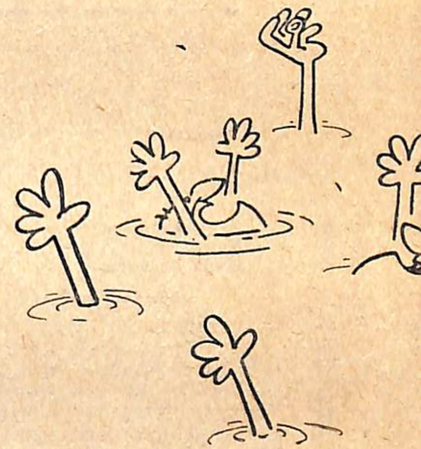
Bakınız Jacques Prevert nasıl anlatıyor bunu:

«Önemli pek önemli
Bir söylevin sonlarına doğru
Büyük bir devlet adamı
Sendeleyip güzel bir cümlenin üstüne
Düşüverdi içine
Per perişan ağzı açık
Soluk soluğa
Gösterdi dişlerini
Ve barışsever düşüncelerin diş çürüğünden
Savaş siniri çıkıverdi ortaya
İncecik nazik para meselesi»

— Nasıl? Seninki mi bu?.. Öyleyse benimki hangisi?..

Aday atmaları

— Vatandaşlar bugün de dertleşeceğiz biraz,
Sizi uyarmak için tertiplendi bu gezim.
Tedavi kolaylaşır belli olursa maraz:
Sizde şüphe illeti vardır diyor önsezim.
— Fazla atma azizim!

* * *

— Bizden şüphelenmeye başlıca bir sebep yok,
Bizden başka kimsede bir siyasî edep yok,
«İstemem cebime koy!» dediğimiz yan cep yok!
Sizin de suçunuz yok, size de yok garezim.
— Fazla atma azizim!

* * *

— Biz huzur arıyoruz, huzur bizlere haktır,
En isabetli karar partiye iltihaktır.
İktidara topyekûn gelmemiz muhakkaktır.
İşimiz buna göre ayarlanmıştır bizim.
— Fazla atma azizim!

* * *

— Sosyal adalet nedir? Bu lâflar artık bayat,
Plândan söz edene bütün gücünle dayat!
Bize oy vermiyene zaten yok hakk-ı hayat!
Benim yurt hizmetinde geçmiştir bütün mazim...
— Fazla atma azizim!

* * *

— Bizden olmıyanların iflâhlarını kesin!
Ağız kokularını dinlemeyin herkesin!
Esasen kararımız bu yolda gayet kesin,
Partide ittifakla tasvip gördü bu tezim...
— Fazla atma azizim!

* * *

— Gelin temiz yürekle el açalım Tanrıya!
Oyunuz bölünmesin yine yarı yarıya!
Bize koltuk, onlara birkaç tahta sandalya!
Siz «Amin» deyin, ben de «Sadakallâhülâzim!»
— Amma attın azizim!..

Salâhattin KUTLU

— Ne ada
— Seni es

ATATÜRKÇÜYÜZ

ATATÜRKÇÜYÜZ

ATATÜRKÇÜYÜZ

Semih Balcıoğlu

...SIZ

Vali Niyazi Akı, güzellik kraliçelerinin yurt dışına çıkmasına izin vermedi!

BÜLENT SEREN

— Güzellik müsabakasına girecek de Vali bey, önce size bir onaylatalım dedik!

B. SEREN

...öpek bu..
...zetti!..

Kârlı çıkanlar

Pek tatlı başladı seçim mevzuu:
Birlikte börekler, tatlılar yendi.
Seçenler takındı sadakat pozu:
— Size canlar bile fedadır dendi,
Delegenin fendi, adayı yendi!

* * *

Bu gizli pazarlık almaz yakışık,
Bir tek mebusluğa bin kişi âşık.
Bu yüzden ortalık karmakarışık.
Ele kuyu kazan gömüldü kendi,
Delegenin fendi, adayı yendi!

* * *

Gördük ki pek çoğu kalmış açıkta,
Oynıyanlar oldu kumda, balçıkta,
Bu çeşit hizmete kanmaz çocuk ta:
Kaybeden «Hak benim!» diye direndi,
Delegenin fendi, adayı yendi!

* * *

«Parti» önce kutsal bir teşekküldü,
Ümit kalmayınca yaldız döküldü,
Yeminle dikilen yama söküldü...
O «Ahde vefa»lar çok eskidendi,
Delegenin fendi, adayı yendi!

* * *

Halkın ne tat, ne tuz kaldı aşında,
Kimlere oy versin sandık başında?
Güveyi girenin altmış yaşında
Daha ilk geceden gücü tükendi,
Delegenin fendi, adayı yendi!

* * *

Artık pek kanan yok «Beylik» yalana,
Gitmesin istiyor reyi talan'a!
Üsküdar son durak atı alana...
Bu haklı kararı herkes beğendi,
Delegenin fendi, adayı yendi!

* * *

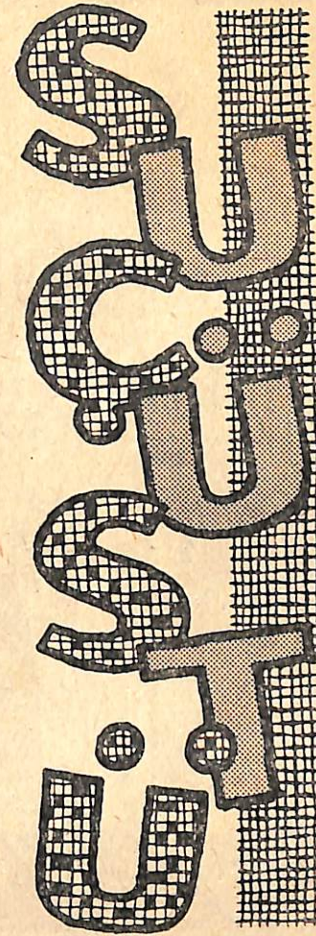
Çoğu koyduğumuz çayırda otlar,
Birikti tâmiri imkâsız potlar,
Artık değişmeli eski metotlar,
Seçilen üşendi, seçmen erindi,
Delegenin fendi hepsini yendi!

* * *

Delege hemen baş tacı oluyor,
Aday yolcu, seçen hancı oluyor,
Hayal kırıklığı acı oluyor!
Böylece kaç yelken sulara indi;
Delegenin fendi, Milleti yendi!..

Salâhattin KUTLU

Maupassant'dan bir hikâye:

ANET, camı delen kurşun hızıyle odaya girdi ve.. Girmesiyle makaraları koyuvermesi bir oldu: Gülüyor, tepine tepine, katıla katıla gülüyordu.

Bir ay önce kocasına taktırdığı zaman — Eh ne olmuş sanki, bir kerecik işlemişti bu günahı kızcağız, o da sırf kocası olacak o kaba, kıskanç, hödük heriften öc almak için — evet, o zaman da böyle güldüğünü hatırladı Kolet.

Okuduğu kitabı kanapenin üstüne bıraktı, merakla Anet'e bakıyor, sebebini bilmeden o da gülüyordu:

— Yine ne oldu deli kız, diye sordu, ne işler karıştırdın yine, anlat bakalım.

— Ohhh şekkkerim, ne yaptığımı bir bilsen, ama imkânı yok bilemezsin.. Aman Allahım ne gülünç komedya.. Kurtuldum Kolet'ciğim, kurtuldum.

— Kurtuldun mu? Kimden?

— Kocamdan kurtuldum ayol, serbestim artık, anlıyor musun, serbestim.. Serbest, serbest, serbest..

— Boşandın mı yani?

— Amaan, öff, sen de ne kaz kafalı şeysin: İnsan üç saatte kocasından boşanabilir mi hiç. Boşanmadım henüz, ama elimde deliller var, beni aldattığını ispatlayan deliller, suç delilleri, anlıyor musun?

— Seni aldatıyordu demek?

— Evvet.. Haayır.. Yani şey.. Bilmiyorum gerçekten aldattığını da, ama delillerim var ya, sen ona bak, delil var mı? Boşanmak için yeter!

— Hiçbir şey anlamıyorum.

— Anlayamazsın, dinle bak: Üç aydanberi herif büsbütün gemi azıya aldı. Kaba, küstah, saldırgan, ukalâ, despot.. Ne dersen öyle.. Kendi kendime dedim ki, Anet'ciğim, bu böyle devam edemez, bu heriften yakanı sıyırmağa bak, senin için başka kurtuluş yolu yok.. Çareler aramağa başladım: Onu tahrik etsem, beni bir güzel dövse, nasıl olur acaba? Boşanmak için dayak en kuvvetli sebeptir. Denedim bunu, hınzır herif yanaşmadı.. Her şeyime karışıyor, her işime burnunu sokuyor, evde otursam adım kül kedisi, sokağa çıksam sürtük, hayatımı bana zehretmek için elinden gelen her kötülüğü yapıyor, ama dövmeğe yanaşmıyor da yanaşmıyor.. Deli olacağım!

Özel hayatını şöyle bir karıştırayım, dedim: Bir metres çıkmaz mı ortaya. Evet, bir metresi vardı, ama öylesine ihtiyatlı hareket ediyordu ki, ikisini bir arada kıstırmak imkânsız görünüyordu.. Ne yapabilirdim? Düşündüm, düşündüm, sonunda bir formül buldum: Erkek kardeşimi çağırarak durumu kendisine açıkladım. Ondan istediğim şuydu: Kızın bir fotoğrafını bulup bana getirmesi.. Dur, dinle, henüz bir şey anlayamazsın.. Çocukcağız başardı bu işi, kendisine tam yüz liraya maloldu, ama yine de başardı. Güzel kızdı, resim öyle gösteriyor, ama benim için bu kadarı yeterli değildi: Boyu posu, teni, göğsü, sair özellikleri de lâzımdı.. Ne dersin, teker teker bunların hepsini öğrendim şekerim, öğrendikten sonra da kalktım, şu mahut iş adamlarından birine gittim.. Ona Klaris'in — kızın adı budur — resmini göstererek dedim ki:

— Bana buna benzer bir oda hizmetçisi lâzım mösyö. Güzel olacak, zarif olacak, zeki olacak. Ücretin önemi yok, ne isterse vereceğim.

Adam dikkatle yüzüme baktı:

— Hamfendi tüm kusursuz bir oda hizmetçisi istiyorlar demek, dedi.

— Evet, tüm kusursuz, diye kekeleyerek konuştum.

— Pekiy, ahlâki yönden?

Bu sorusunu cevaplandıramadım, sadece belirsiz bir baş işareti yaptım, yaptım ama birdenbire aklım başımdan gitti. Herif bu baş işaretimi nasıl münasebetsiz bir anlamda yorumlamıştı acaba.. Yanaklarım al al:

— Rica ederim yanlış bir şey düşünmeyin, dedim, size durumu açıklayım: Ben bu kızı kendim için değil, kocam için istiyorum, anlıyor musunuz, beni bir başkasiyle aldatan kocam için.. İstiyorum ki, bu işi dışarıda değil, kendi evimde, evimin içinde yapsın!

Gülmeğe başladı. Kafasındaki şüphe silinmiş, bana takdir ve hayranlıkla bakıyordu. Neredeyse ellerime sarılacaktı.

— Durumu kavradım madam, dedi, bir hafta içinde arzunuzu yerine getirmiş olacağım.. Ücret meselesine gelince, onu sonra hallederiz, başarıdan sonra.. Demek kocanızın metresi?

— Evet, fotoğraftaki kadın!

— Fena parça değil, ne koku kullanıyor acaba?

— Ne koku mu dediniz?

— Evet, bir erkeği çeken en büyük kuvvet kokudur: Koku aşkta esastır. Bir kadının kokusu erkeği harekete getirir, şuuraltı hâtıralarını canlandırır, ruhunu altüst eder, şehvet ve heyecanını kamçılar.. Ayrıca kocanızın, bu kadınla kaldığı akşamlar hangi yemekleri yediğini, hangi şarapları içtiğini de bilmemiz gerekiyor. Sofra meselesi de koku kadar önemlidir.

— İyi ama benim bunları öğrenmeme imkân yok ki mösyö...

— Biz öğrenir, size bildiririz, merak etmeyin!

Bu ziyaretten büyük memnunlukla döndüğümü söylemeğe hacet yok. Doğrusu tam adamına düşmüştüm.

İki üç gün geçti, geçmedi, uzun boylu, esmer, alımlı, hem mütevazi, hem pervasız görünüşlü bir taze çıkageldi evime. İlk bakışta gözüm tuttu:

— Matmazel, dedim...

Gülümseyerek sözümü kesti:

— Hamfendi bana kısaca Roz diyebilirler!

— Peki Roz, buraya ne maksatla geldiğini biliyorsundur herhalde?

— Biliyorum madam...

— Bu rol canını sıkmaz ya?

— Ne münasebet madam, sekizinci boşatmam olacak bu benim!

— Yaaa, mükemmel, ne kadar zaman lâzım bu iş için acaba?

— Beyefendinin havasına bakar, onunla beş dakika başbaşa kalırsam bu sorunuzu cevaplandıracak durumda olabileceğimi umarım...

— Birazdan kendisini göreceksin. Şunu haber vereyim: Güzel erkek değildir.

— Bence hiç önemi yok, ben çok daha çirkinlerini karılarından ayırttım madam.. Acaba koku meselesi?

— Ha, evet, mine çiçeği esansı kullanıyormuş...

— Tamam, ben de bu kokuyu severim zaten.. İç çamaşırları?

— İnce patiskadan dantelli iç çamaşırları..

— Hımmmm, kibar takabadan demek, malûm ya ipek çamaşırları herkes giyiyor artık, pek harcı âlem oldu madam!

— Evet, öyle oldu kızım...

— Pekiy madam, ben işime başlıyorum!

Gerçekten de sanki bu evin kırk yıllık âşinası imiş gibi rahatlıkla işine başladı. Bir saat sonra benimki odaya girdi. Roz önüne bakıyor, adam gözlerini kızdan ayırmıyordu. Mine çiçeği esansı herifi serseme çevirmişti.

Kız odadan çıkınca sordu:

— Bu da kim?

İlgisiz:

— Yeni oda hizmetçim, dedim.

— Kim gönderdi?

— Kolet. Çok iyi referansla geliyor...

— Güzel kız!

— Öyle mi buluyorsun?

— Bir oda hizmetçisi için fazla bile...

Hoşuma gitti bu konuşması: Balık şimdiden oltaya vurmağa başlıyor demek!

O akşam Roz kulağıma fısıldadı:

— Şimdi artık bu işin onbeş günden fazla sürmeyeceğini madama söyleyebilirim!

— Yaaa, denedin mi?

— Henüz bir şey denemiş değilim, ama durum kendini gösteriyor: Yanından geçerken beni öpmek için yanıp tutuştuğunu sezdim!

— Bir şey söylemedi mi?

— Evet, adımı sordu, sesimin tonunu duymak için besbelli...

— Oh oh, hadi Allah kolaylık versin Roz'cuğum. Elini çabuk tut!

— Siz hiç merak etmeyin madam... Vaktinizi kıymetlendirmeği bileceğim!

Hafta sonunda artık kocam evden çıkmaz olmuştu. İşin tuhafı benim çıkmama itiraz etmiyor, hattâ teşvik ediyordu. Ben de onları yalnız bırakmak için türlü vesilelerle evden uzaklaşıyordum.

Dokuzuncu gün akşamı Roz odamda beni soyarken tekmil haberini verdi. Biraz çekingen bir tavırla:

— Bugün oldu madam, dedi.

Aptallaştım birdenbire ve kekeledim:

— Yaaa, her şey oldu bitti mi?

— Evet madam!

— Pekiy, nasıl geçti?

— Mükemmel. Üç gündenberi üstüme düşüyordu. Ben daha fazla tahrik için nazlanıyordum. Nihayet bu sabah razı oldum.. Şimdi artık madam bir suçüstü için gün ve saat tâyin edebilirler!

— Ha, evet, suçüstü.. Perşembe günü nasıl?

— Münasip. Nerede ve saat kaçta?

— Benim yatak odamda, saat beşte!

— Pek güzel, perşembe günü saat beşte, sizin yatak odanızda...

Artık ne yaptığımı anlıyorsun değil mi şekerim. Perşembe günü sabahı, ilk önce gidip anamı, babamı buldum, daha sonra mahkeme reisi amcamı ve hâkim mösyö Rapley'i.. Onlara hiçbir şey söylemedim, sadece bir sürprizim var, diyordum.. Saat beşe çeyrek kala hep beraber, ayaklarımızın ucuna basarak yatak odamın kapısında toplandık. Fazladan şahit olarak kapıcıyı da çağırmıştım.. Kalbim küt küt çarpıyor.. Duvar saati beşi vurmağa başlayınca, marş marş kumandasını verdim. Hep beraber kapıya yüklendik: Ama, aman, aman, manzarayı görme Kolet'ciğim, tam zamanında üstlerine varmışız.. Kocam şaşkınlıktan sırtını dönmüştü bize.. Başını kuma sokup avcıdan saklandığını sanan devekuşuna benziyordu.. Eli ayağı sapır sapır titriyordu. Tam bir panik içindeydi.. Ben, ben gülmekten katılıyordum.. Babam köpürerek damadının üstüne yürüdü, ötekiler zor tuttular adamcağızı.. Kapıcı, iyi kalbli insan, eh, ne de olsa efendisi, benimkini giydirmeğe çalışıyor, habire pantalon askısını çekiştiriyordu.. Roz'a gelince, kızcağız elleriyle yüzünü örtmüş avaz avaz ağlıyordu.. Doğrusu rolünde, harikaydı.. Günün birinde ihtiyacın olursa sakın unutma onu.. İşte şekerim, olan biten bu. Hemen koşup müjdeyi sana haber vermeğe geldim.. Şimdi artık serbest olduğumu sen de anlıyorsun değil mi?.. Yaşasın hürriyet!.. Yaşasın bekârlık!

Salonun göbeğinde tekrar dans etmeğe başladı, sonra gelip Kolet'in karşısında durdu:

— Ee, söyle bakalım, nasılım?

Kolet, somurtkan, mırıldandı:

— Aşkolsun sana: Hâkimine, kapıcısına varıncaya kadar herkesi çağırırsın da beni çağırmazsın bu manzarayı göstermeğe, öyle mi?.. Darıldım sana... Alacağın olsun!

Mazhar Önad

GÜLİVER

BİLGİÇLER ADASINDA

BÜLENT SEREN

15

"GLUBBDUBDRIB ADASI VALİSİ TARAFINDAN KABUL EDİLEN GÜLİVER, ETRAFININ HAYALETLERLE DOLU OLDUĞUNU HİSSEDİNCE ADAMAKILLI ÜRPERMİŞTİ..."

GÜN BATINCAYA KADAR ORADA KALDIK. VALİ HAZRETLERİ BENİ SARAYDA OTURMAYA DAVET ETTİ. KABUL EDEMEYECEĞİMDEN BENİ MAZUR GÖRMESİNİ BÜYÜK BİR TEVAZU İLE RİCA ETTİM. İKİ ARKADAŞIMLA BİRLİKTE ŞEHRİN BİR KİRALIK EVİNDE BARINDIK. ERTESİ SABAH VALİ BİZİ ÇAĞIRTMAK LÜTFUNDA BULUNDUĞUNDAN YİNE SARAYA DÖNDÜK...

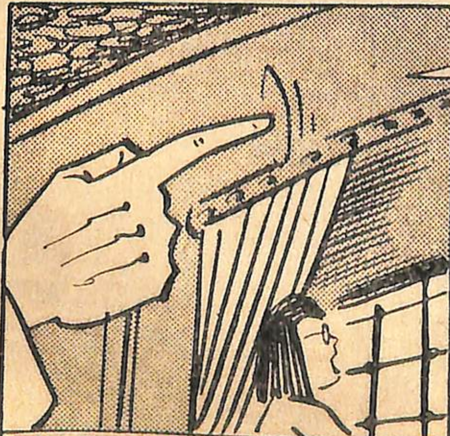

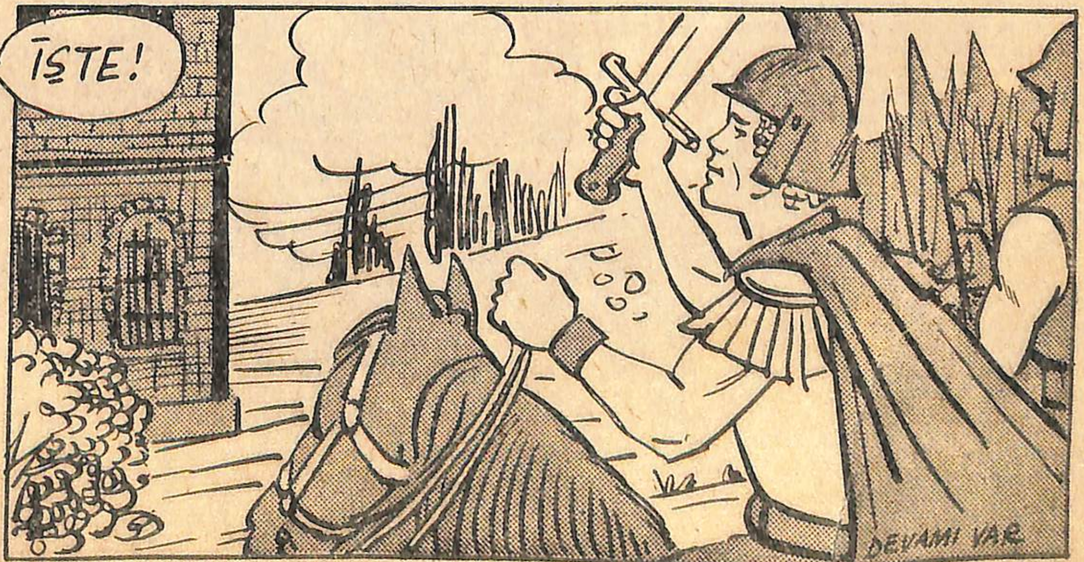

TEK DELİK

— 21 —

Vasil de oğlu da kahkahalarla gülmeğe başladılar; gülmekten gözlerinden yaşlar boşanmıştı.

Vasil:

— Yahu, amma da safsın, dedi, seni bilirdim ama bu kadar da değil... Katkılı yağ verdiğimizi hiç bilmez olurlar mı?

— Nerden biliyorlar? Söylediniz mi?

— Söylemeye ne hacet... Biz, kilosu seksen kuruştan yağ satıyoruz. Bu adamlar hiç mi kendi evlerine bakkaldan yağ almıyorlar? Hadi, ihtiyaçlarını biz karşıladığımız için, bakkaldan alış - veriş etmiyorlar diyelim, konu komşularından da bakkalda yağın kilosunun iki liradan aşağı satıldığını hiç duymadılar mı? İki liraya satılan yağı biz onlara seksen kuruştan veriyoruz. Bu ne demektir? İki liralık yağ, olsun yüz seksen, olsun yüz altmış olsun, yüz yetmiş... Hiç seksen kuruş olur mu? Seksen kuruşa kabul ettiklerine göre, elbet bunun içine bir şeyler katacağımızı da biliyorlar demektir. Bu adamların hepsi de okumuş, yazmış... Sen koskoca adamları budala yerine koyuyorsun... Seksen kuruşluk yağın içine de patates katılır, un katılır, makine yağı katılır, cevahir katılmaz ya.

Biraz biraz uyanır gibi olmuştum. Öyle ya, bu adam tüccar, elbet malından kâr edecek zararına satış yapamazdı ya...

— Demek biliyorlar... dedim.

— Ne demek!.. Tabiî biliyorlar.

— Bile bile ha!...

— Tabiî...

— Bunları böylece konuştunuz mu?

— Konuşmağa ne lüzum var, hakikat ayan beyan ortada. Bazı şeyler konuşulmaz.

Evet, ortadaki ayan beyan hakikati bir anlamayan benmişim demek ki...

İçimde düğümlenen bazı şüpheleri de çözmek için:

— Seksen kuruş yerine, meselâ yirmi kuruştan teklif yapsaydık, yine bizden yağ alırlar mıydı?

— Tabiî alırlardı. Bedava versen gene alırlar. Bir de üste para versek daha çok memnun olurlar. Ama yirmi kuruşa indiremezdik. Kilo başına yirmi kuruş zaten bizim kazancımız. Yirmi kuruşa indirseydik, yağı vermeden gidip vezneden parayı almak lâzım gelir. Göz göre göre de olmaz. Onların da başlarında âmirleri var, razı olmazlar.

— Anlıyorum,dedim, peki biz hangi hesaba göre seksen kuruşa yağ satıyoruz?

Vasil:

— Sen o hususu hiç merak etme, dedi, biz para işinde kırk paralık hiyle yapmayız, ticaret ahlâkında hiyle yoktur. Tenezzül etmeyiz. Meteliğine kadar hepsi hesap edilmiştir.

Bundan sonra önüme döktüler. İlk hafta verdiğimiz yağlara hiçbir katkı konulmamış, bu yüzden beş yüz lira zarar edilmişti. İkinci hafta yüzde yirmi nisbetinde katkı konulmuş, zarar üç yüz liraya indirilmişti. Böyle böyle, katkı nisbeti her hafta bir miktar arttırılarak eski zararlar kapanmış ve kilosu seksen kuruşa mal edilen yağlar, yine seksen kuruştan satılmağa başlanmıştı. Bütün bunları bana, patates, yağ vesairenin alış faturaları ile, işçilere verilen yevmiyelerle, bir bir isbat etmişlerdi.

Vasil:

— İşte hesaplar meydanda, dedi, bizim senden gizli kapaklı hiçbir işimiz yok. Senin namusuna güveniyoruz güvenmesek hiç koca ticarethaneyi senin üstüne yapar mıydık? Sen mal sahibisin, hesapları bilmelisin. Sorduğuna da memnun olduk. Şimdi öğrendin, kalbin rahat etsin. İşte görüyorsun ki, biz bu işten bugüne kadar kırk para kazanmış değiliz.

Dedikleri hakikate uygundu. Müsterih olmuştum.

— Para kazanmıyorsak, neden bu işi üstümüze aldık? diye sordum.

— Bundan sonra inşallah kazanacağız, daha önümüzde sekiz ay var. Şimdilik yalnız zararlarımızı kapayabildik.

Bu hâdise de böylece kapanmış oldu.

Genç adam, Paşazade Ferit'in anlattıklarına gülüyordu. Paşazade Ferit:

— Siz dedi, benim budalalığıma benim gibi kurt bir sahtekâr dolandırıcının nasıl olup da Vasil'in bu sözlerine kanmış olduğuna şaşıyor, belki de bu anlattıklarıma inanmıyorsunuz. Haklısınız. Ben kurnaz bir adma sayılırım. Gençken de budala değildim. Ama kim olsa Vasil'in sözlerine inanırdı. Aradan yıllar geçtiği için Vasil'in söyledikleri aynen aklımda kalmadı tabiî. Ama aşağı yukarı size anlattığım sözleri söyledi. Şimdi inanılmaz gibi görünen bu lâflara, o zaman kim olsa inanırdı. Ne yalan söylediğime verin, ne de o zamanki budalalığıma, Sözler tek başına hiçbir mâna ifade etmezler. Onların söyleniş tarzı mühimdir. Vasil'in sözleri de insana inandırıcı gelmeyebilir. Ama onun ağzından anlatılırken, ve o tarzda anlatırken dinleyene çok inandırıcı gelir. Üstlik Vasil, bu sözleriyle beni kandırmağa da çalışmıyordu. Önce kendi kendini inandırmıştı. İnanarak anlatıyordu. O'nun için piyasadaki ticarî namus mühimdi: Yani günü gününe bir malı teslim etmek, borcuna sadık olmak... Namus bunlardan ibaretti. Ticaret hayatında çok şeyler öğrendim; meselâ karısını ve kızını ona buna peşkeş çeken bir herif vardı, ama anlattığım şekilde ticarî itibarını koruduğu için, piyasada ne zaman sözü edilse herkes ona, çok namuslu adam, derdi.

Vasil'in aldığı patatesler günden güne artmaktaydı. Başlangıçta haftada iki - üç araba patates alırken, bunu haftada dört, beş, gide gide on arabaya çıkartmıştı. Bu kadarla da kalmamış, haftada yirmi araba patates almağa başlamıştık. Patatesten başka; içyağı vesaire yabancı maddeler de fazlaca gelmeğe başlamıştı. Halbuki bizim sattığımız vağ miktarı hep aynı idi.

Bu arada, daha başka yağ münakasalarına girmiştik ve en çok biz fiat indirdiğimiz için de teahhütler bizim üstümüze kalmıştı. Dükkânın altındaki geniş bodrumla, arkodaki depo, yağ imalâthanesi haline gelmişti. Bir gün Vasil'e yağ ticaretiyerine, neden yağ fabrikatörlüğü yapmadığımızı sorduğum zaman:

— Bizim işimiz ticaret.. demiş ve ticaretin tatlılığını anlatmıştı.

Fakat beni hayrete düşüren, patates sarfiyatındaki artıştı. Bir gün, yağcı Hacı Salih'in oğluna, ağzından lâf almak için, meseleyi çıtlattım. Oğlan düpedüz benimle alay ediyordu:

— Yakında dedi, yağ diye yalnız patates satacağınız günler de gelir. Ama Vasil, Allah için işinin ehli adam. Onun için sade patates satmağa ,gönlü razı olmaz, mutlaka patatese de hile katmanın bir yolunu bulur; tabiî fırsat kalırsa..

Yağa katılan patates nispetinin gittikçe artırıldığını farketmiyor değildim. Artık kazanca da geçilmişti, hâlâ neden Vasil böyle yapıyordu. Hacı Salih'in oğluna sordum.

— Bu iş, meslek aşkı, dedi, yalnız para meselesi değil. Onun için hileyi bir yerde durdurmamız, elinde değil..

Gerçekten de böyle olmuştu. Katkı nispetini arttra arttıra, yüzde doksan, yüzde doksan beş, yüzde doksan dokuz derken, yüzde yüze çıkartmıştık. Yani içinde hiç yağ bulunmayan hâlis ve saf patatesi yağ diye satıyorduk ki, nasılsa bu hile çakıldı ve tabiî ben mesul olduğum için, derhal tevkif edildim. O günden sonra Vasil'in yüzünü yalnız bir kere görebildim; kendisine borç senedi vermiş olduğumdan, beni mahkemeye vermişti. Dükkânı üstüne devrederek, bu borçtan kurtuldum. Dükkânı devretmemem mümkün değildi. Çünkü dükkânı altı bin liraya almış ve ona da on bin lira borçlu görünüyordum.

Tevkifim üzerine, bu haberi veren gazeteler görülecek şeydi. Yine birinci sayfalarda resimlerim boy gösteriyordu. Sahte zabitliğimden, sahte müslümanlığımdan, bütün sabıkalarımdan bahsediliyor, şimdi de yağ diye tonlarla patatesi satarak yaptığım büyük sahtekârlık anlatılıyordu. Gazetelerin yazdıkları yalan değildi. Yalnız, işi olduğundan da büyütüyorlar, allayıp pulluyorlardı. Benim için gazetelerde yazılanları okudukça, kendi kendimde korkuyordum. Artık hiç kimseye, hapishanedeki arkadaşlara bile masum olduğumu anlatamıyordum.

— Ulan, diyorlardı, birincisi yalan, ikincisi yalan, üçüncüsü yalan.. Bunların hepsi de mi yalan?

Hakikaten bu kadar üstüste belâların gelişi, başkaları için inanılacak gibi değildir.

Benim bir de sahte deliliğim vardır. Hayatımda bile bile yaptığım tek sahtekârlık, işte bu deliliktir. Yağ ticareti sahtekârlığından sonra hapishaneye girince, sinirlerim iyice bozulmuştu. Bir melânkoli geldi. Şu pis muhitten her ne olursa olsun kurtulmak istiyordum. Artık bu isteğimden mi, yoksa sahiden mi delirdim, bilemiyorum. Kendi kendime yüksek sesle konuşmağa başlamıştım. Hapishane avlusunda, koridorlarda volta atarken, ellerimi, kollarımı oynatarak konuşuyor, basımı derde sokan insanlarla hayalen kavgalar ediyordum. Ara sıra yaptığımın farkına varıyor, kendime geliyordum ama, biraz sonra kontrolumu kaybediyor, yeniden konuşup bağırmağa, hayallerle kavga etmeye başlıyordum. Kendimi zaptedemez olmuştum, geceleri de bu hal devam ediyordu. Kimisi alay ediyor benimle, kimisi de halime acıyordu. Artık öyle azıtmışım ki. koğuştaki arkadaşların müracaatı ve şikâyeti üzerine hapishane doktoruna çıkardılar, o da beni tımarhaneye gönderdi. İşte sahte deliliği tımarhanedeki muayenemde yaptım.

(Devamı var)

Kâbus!

ÇİZEN

NAZİK SÜLÜMAN

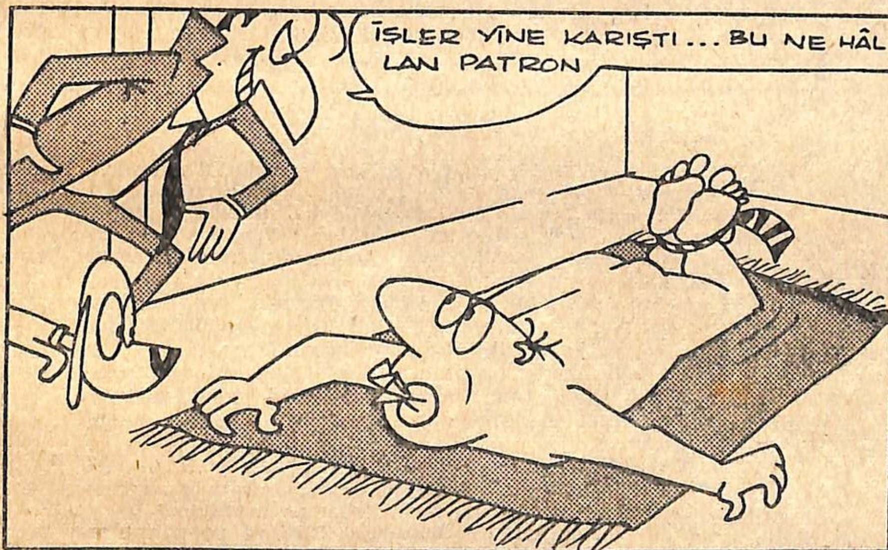

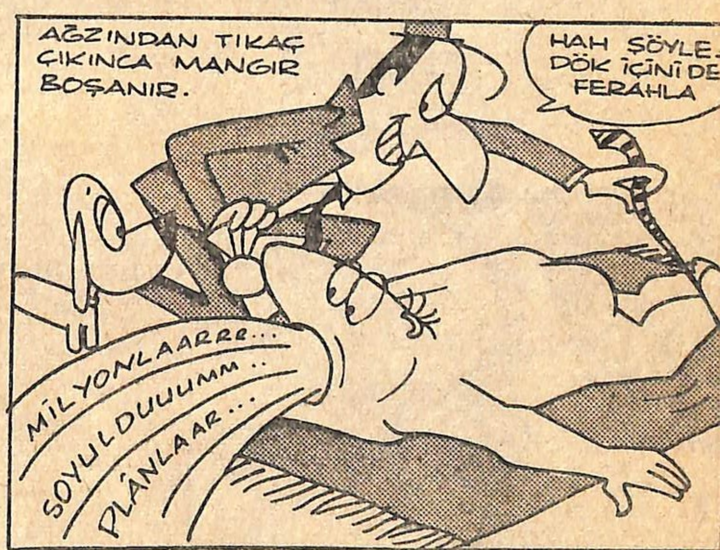

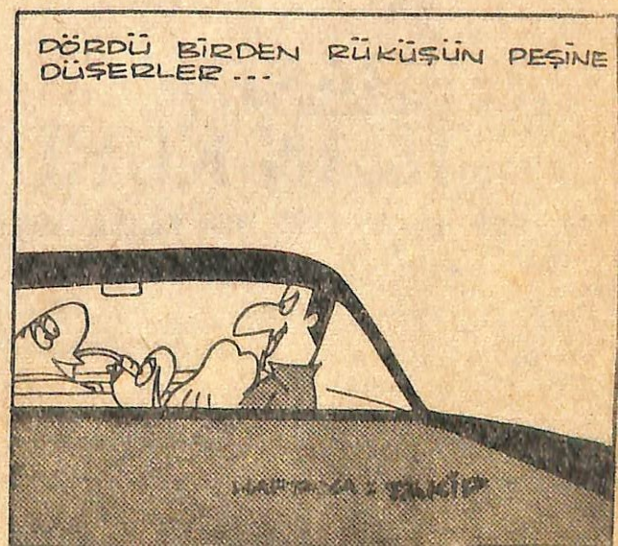

NAZİK SÜLÜMAN MANGIRIN SÖYLEDİKLERİNİ ÖZETLER:

MANGIRIN PARALARINDAN SONRA RAKİPLERİ, ŞİMDİ DE MANGIRIN PLÂSTİK SANAYİİNDEKİ MÜHİM KEŞFİNE AİT PLÂNLARI AŞIRMAK İSTEMİŞLERDİR...

İŞTE MANGIR BU SEBEPTEN ANADAN DOĞMA SOYULMUŞTUR!..

İŞİNİ BİLEN EV KADINI

EDISON

AMPULÜ ALIR

Sadece "ampul" demektense
alırken siz de
alırken ısrarla EDISON isteyiniz!

BOL IŞIK AZ SARFİYAT

(İlâncılık: 8665—219)

Ölmemekle hiçbir şey halledilmez...

YİRMİNCİ asırda yapılıp, sonra bir anda kaybedilen keşiflerden üçüncüsü ölümsüzlüğün sırrı oldu. 1978 de ismi duyulmamış Moskovalı bir kimyager, uzun araştırmalardan sonra bunun formülünü bulmuştu. İvan İvanoviç Smetakovski ne çalışmaları, ne de tecrübe edilmeden ilk seferde muvaffakiyet sağlayabilecek icadı hakkında en ufak bir açıklama dahi yapmadan susup kalmıştı. Fakat aslında buluşu, bu karanlıkta kalan büyük âlimi korkutuyordu. Bunun da iki sebebi vardı:

Formülü insanlara teslim etmekten çekiniyordu, çünkü herkesten evvel buna sahip olmağa kalkacak olan kendi hükûmeti, elindeki korkunç silâhla dünyayı altüst ederdi. Bir de üstelik gün gelip bu formül karşı tarafın eline geçerse, nüfusunu çoğaltmağa başlar, bu da komünizmin sonu olurdu. İvan yoldaşın vicdanı böyle bir vatan ihanetine müsaade etmiyordu...

Hem İvan yoldaş hapı kedi yutmaktan da her an vazgeçiyor, ölümsüzlüğü isteyip istemediğini bir türlü kestiremiyordu...

En sonunda sırrı kimseye açmamağa, bir müddet düşünüp taşındıktan sonra esaslı bir karara varmağa aklı yattı...

Bu arada bir türlü hiçbir yerlere bırakamadığı tek ilâcı nereye giderse beraberinde götürmek için çareler aradı. Üç beş gün evvel çektirdiği yirmi yaş dişinin kovuğuna, üstü erimiyen madde ile kaplı mini mini hapı yerleştirdi.

İstediği anda elini ağzına sokmak, hapı dilinin üzerine koyup yutması ve ölümsüzlüğe kavuşması işten bile değildi...

Bir gün İvan yoldaşı apar topar hastaneye kaldırdılar. Beyaz gömleklilerin etrafında pervane gibi döndüğü odada teşhis konuldu: had devresinde sulu zatülcemp. Onun uyuduğunu zanneden hemşire ile doktorun konuştuklarını duyunca İvan yoldaşın korkudan âdeta ilikleri dondu: Üç beş saatlik ömrü kalmıştı.

Pek yakınına gelmiş olan ölüm, ona ölümsüzlük korkusunu unutturmuştu. Hayat ne getirirse getirsin, dünya hangi şartlara girerse girsin yaşamalıydı... Odada kimse kalmayınca hapı dilinin üzerine koyup yuttu...

Ölüm muhakkak olduğuna göre hap da muhakkak tesirini gösterecekti. Fakat bunun için biraz olsun zaman geçmesi lâzımdı. Bu arada İvan yoldaş komaya girdi ve sayıklamağa başladı... Üç sene sonra, 1981 de Rus doktorlar, her yanını inceden inceye tetkik ettikten sonra bir rapor yazdılar ve onu gece gündüz durmadan sayıklayan hali ile hastahane köşesinde bıraktılar.

Smetakovski'nin ölümsüzlük hapı yuttuğunu anlamışlardı. Ama bunun ne, nasıl bir şey olduğunu, ne de Smetakovsk'nin eline nasıl geçtiğini bir türlü bilemiyorlardı. Bu hap onun ölmesine mâni oluyordu, ama sadece bir müddet için değil, ebediyen.

İşin kötüsü bu hap bütün canlılara olduğu gibi, zatülcemp mikroplarına da ölümsüzlük bahşetmişti. Bu durumda, doktorlar İvan yoldaş ebediyen hastahanede yatacağına mezarında yatsın dediler ve onu gömdüler...

GÜLÇİÇEK

Nezaket

CUMA lokantada bir masaya güzelce kuruldu. Niyeti salim kafayla «Kral yemeği» yemekti. Ama keyfi uzun sürmedi. Beş dakika sonra bir adam karşısındaki boş iskemleye oturup oturamıyacağını sordu. «Niyetim var!» diye cevap alınca da hemen yerleşti. Garson, tabak, kaşık, çatal, getirdi,ne istediklerini kaydedip gitti.

Sonradan gelen müşteri ansızın hapşırmağa başladı. Elini ağzına götürmesine rağmen Numa'nın tabağını kirletmekten kendini alamadı. İkinci öksürük nöbetinde:

— Çok özür dilerim, dedi ve peçetesini alıp kirlenen tabağı temizlemeye koyuldu. Tam o sırada ikinci gıcık gelmez mi? Aksilik bu ya, ağzından burnundan fırlayanlar Numa'nın bardağını doldurdu.

Yeniden özür diledi.

Garson tabağı, bardağı değiştirdi, ama üçüncü gıcık aksırıkla gelince yeni serviste ne tabak kaldı ne bardak!

— Hakikaten mösyö çok üzgünüm! Dedi ve peçetesini yakaladı, temizliğe başladı. Tam bu sırada gözlüğü Numa'nın bardağına düşüp, bin parça olmaz mı?

Sabrı tükenen Numa:

— Mösyö, dedi, kulaklarınızla yaptığınız bir numara yok mu?...

REKLÂMINIZI GAZETE VE DERGİLERLE DEĞERLENDİRİN!

BASIN İLÂN KURUMU

YURT İÇİ VE YURT DIŞI REKLÂMLARINIZ İÇİN HİZMETİNİZDEDİR

Genel Müdürlük :
Cağaloğlu, Türkocağı Caddesi No. 1
İstanbul
Telefon : 27 66 00 - 27 66 01
Telgraf adresi : BASINKURUMU

(Basın: 17594—218)

Akbaba

Haftalık Siyasi Mizah Mecmuası

SAHİBİ : Ergin Ortaç
Yazı işlerini fiilen idare eden: Kadri Yurdatap
Dizildiği ve basıldığı yer: Akbaba Matbaası
Sekreter: Selâmi M. Yurdatap
Abone bedeli: Yıllığı 50, Altı aylığı 25 lira. Yabancı memleketlere yıllığı 100, altı aylığı 50 lira. uçak masrafı ayrıca alınır.

İDARE YERİ : Divanyolu Klodfarer caddesi, No. 8-10 Daire: 3. İstanbul
Telefon : 22 18 11
İLÂN FİATI : Kapak içi, santimi 20 lira, iç sayfalar 30 liradır.

Bu gazete Basın ahlâk yasasına uymayı taahhüt etmiştir.
Fiatı : 100 kuruştur.

Milletler Gülüyor

Dâvet

Adam karısının kulağına eğildi:
— Başım çatlayacakmış gibi ağrıyor, bu geceki toplantı çabuk bitsin olur mu?
— İyi ama sevgilim, misafirlerimizi kapı dışarı edemem ki...
— Hayır ama, saat onikide pekâlâ piyanonun başına geçip...

* * *

Susun!!

Paris'te fakültenin birinde, yaşlı profesör talebelerin gürültüsünden rahatsız olmuştu:
— Susun! dedi, çok gürültü yapıyorsunuz. Her ağzımı açışımda, salağın biri konuşmağa başlıyor!...

* * *

Cevap

— Benimle köyde oturmaktan memnun musun?
— Tabiî, hayvanlara bayılırım!...

— Bavul çok mu ağırdı?

Artist

Georges kendini doğuştan bütük bir artist sanıyordu, aslında hiçbir şeye kaabiliyeti yoktu. Bir gün arsızlığı sayesinde meşhur emprezaryo Loulois'den bir randevu kopardı. Adamın ilk suali şu oldu:

— Ne kadar istiyorsunuz?

— Günde iki bin frank!

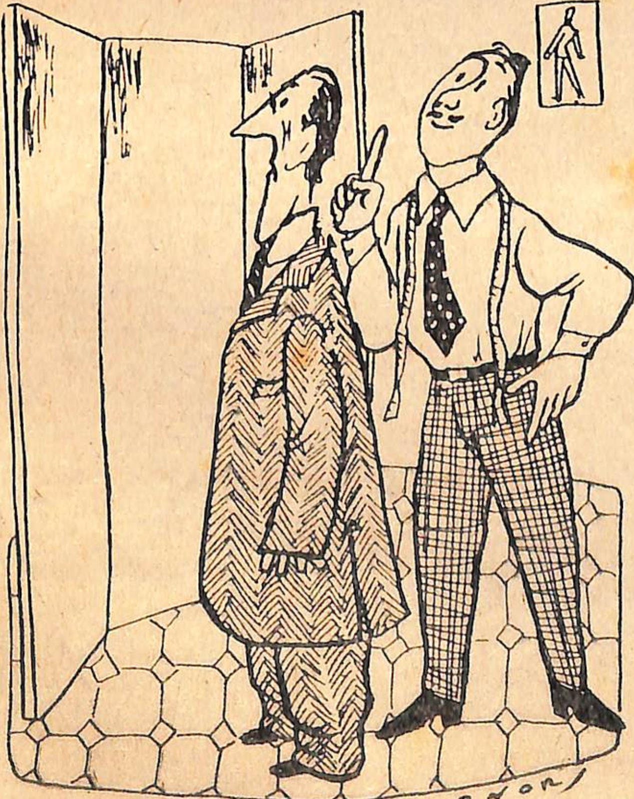
Emprezaryo küplere bindi, kızardı:

— Siz buraya benimle alay etmeğe mi geldiniz? Üstelik de vaktimi alıyorsunuz!

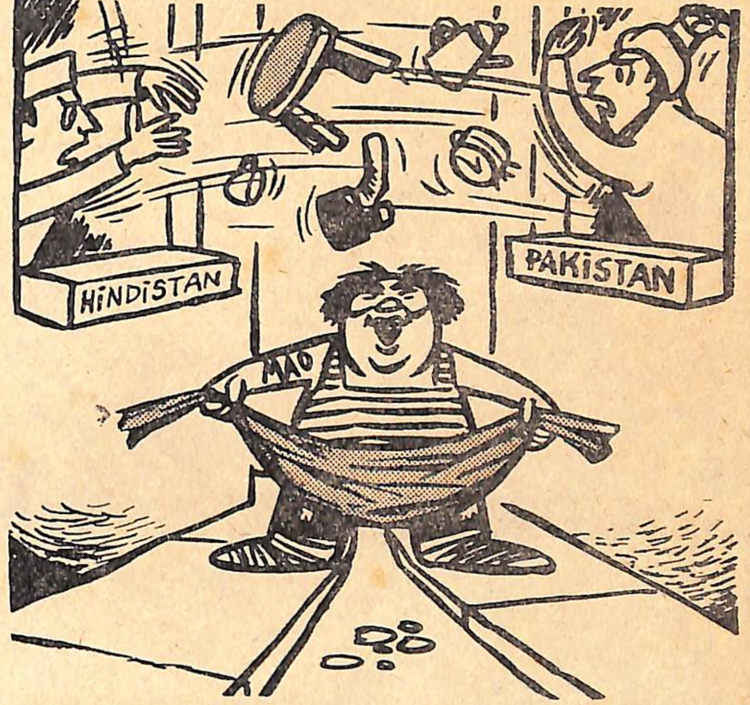
— Peki, siz bana ne verirsiniz?

— Haftada sadece ikiyüz frank!

— Haftada ikiyüz frank ha! Mösyö Laulois, bir hafta düşünmeme müsaade eder misiniz?

— Niye daraltmak istiyorsunuz?.. Altına sekreterinizi saklayınca tamdır!

İki kişinin kavgası mutlaka bir üçüncüyü sevindirir!

Telefonda

Bagasse arkadaşı Numa'yı yahanesinde ziyarete gider. Biraz çene çaldıktan sonra telefon çalar, Numa:
— Müsaadenle, diyerek ahizeyi kaldırır.
— Alô, alô! Günaydın Marguerite. Nasıl Marguerite? Çok iyiyim, Marguerite, teşekkür ederim. Tabiî canım Marguerite'ciğim. Çok memnun oldum. Marguerite! Tamam canım, harika bir şey doğrusu Marguerite! Ne kadar çabuk olursa o kadar iyi değil mi Marguerite? Yakında görüşürüz Marguerite. Allahaısmarladık Marguerite!
Ahizeyi yreine koyar, bir müddet gözleri dalar, bir şeyler düşünür. Aniden, odada Bagasse'in mevcudiyetini farkedince:
— Yahu, der, bu Marguerite de kimdir?
— Hangi Marguerite?
— Biraz evvel telefon eden.

* * *

Hasta

— Ben, müşterilerimizin üçte birini kötü yemek pişirenlerin yolladığına eminim, dedi doktorun biri meslekdaşına.
— Doğru, diye tasdik etti öteki, geri kalan üçte ikisini de, iyi yemek pişirenler yollamıyorlar mı?

* * *

Geceler

— Dostum seni ikaz ediyorum! dedi doktor muayeneden sonra. Bu gidişle sen hayatını kendi elinle ne kadar kısalttığının farkında mısın?
— Gayet tabiî! Sen gecelerimi ne kadar uzattığımı biliyor musun?..

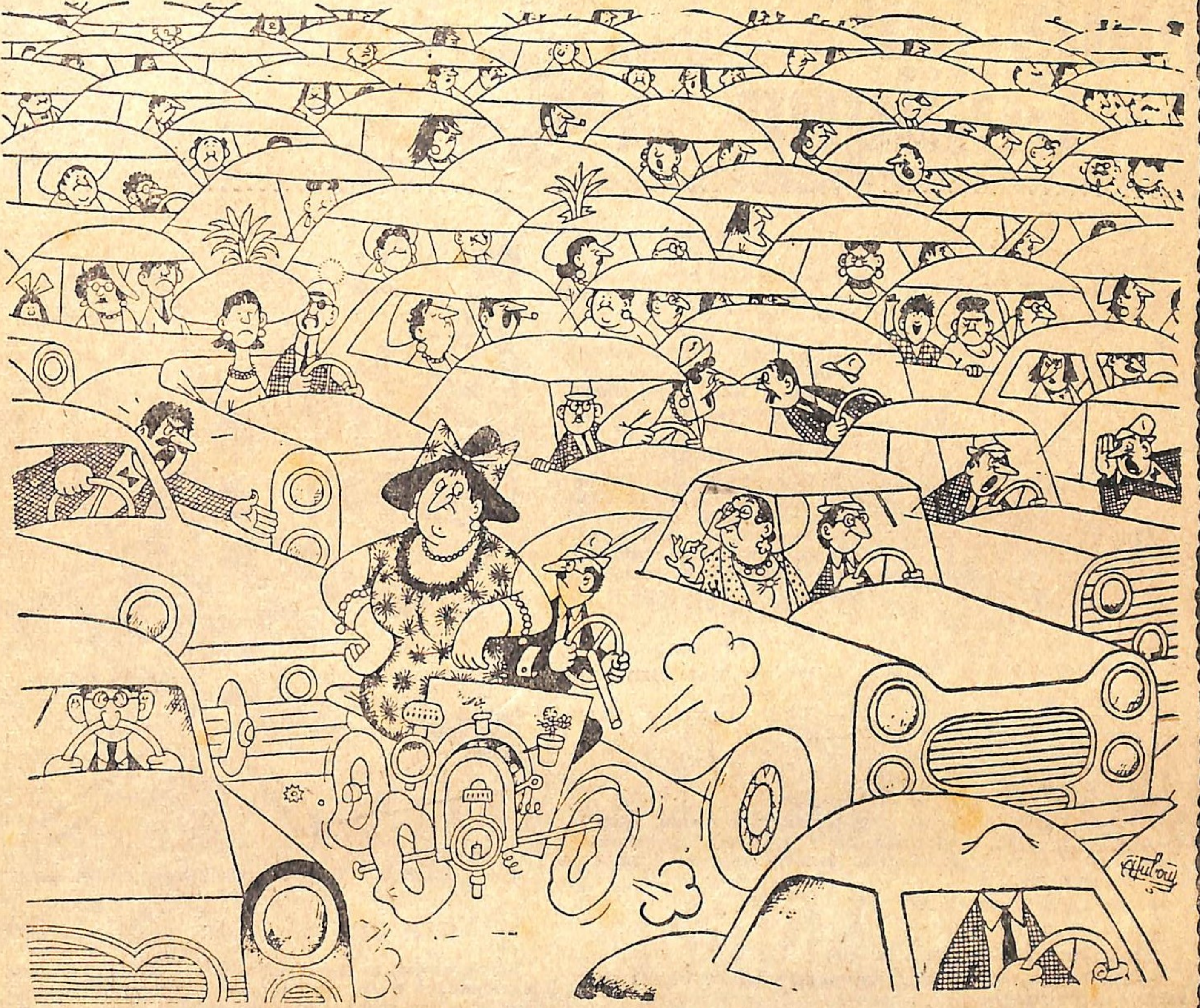
Biftek

Kadın kocasına sitem ediyordu:
— Beni artık eskisi gibi sevmiyorsun!
— Nerden anladın?
— Evlendiğimizde bifteğin küçüğünü alır, büyüğünü de bana bırakırdın. Şimdi ise tam aksini yapıyorsun.
— Seni sevmediğime bundan mı hükmettin? Yanılıyorsun sevgilim! Artık mükemmel yemek pişiriyorsun da...

— Ne?.. O kadar seyircinin karşısına bu kıyafette mi çıkacaksın?..

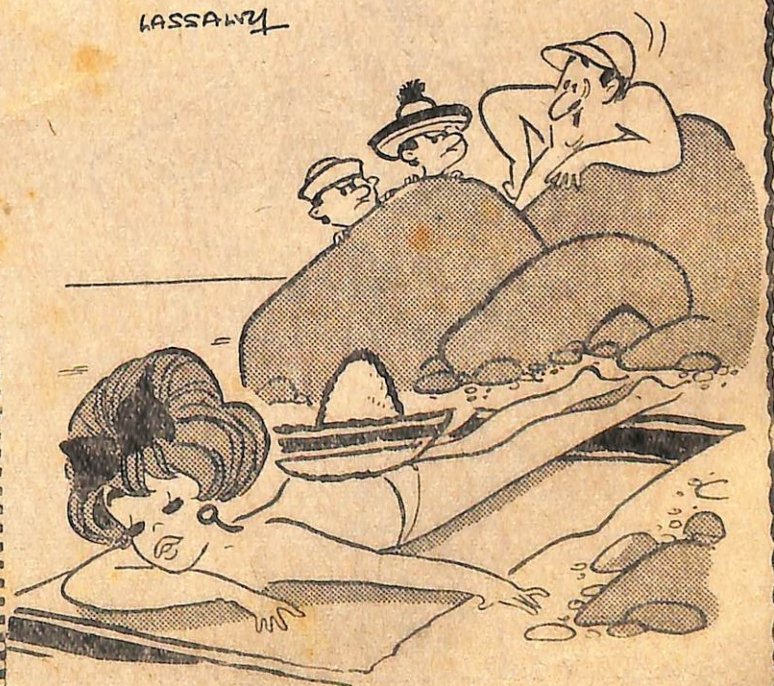
DÜNYA KARİKATÜRLERİ

—FARKINDA MISIN, NE ZAMAN ARABAMIZ BOZULSA YOL TIKANIYOR!

—VAZGEÇ ŞU ŞAPKAYI ALMAKTAN ANNE... BU AKŞAM MİSAFİRLERİMİZ VAR, BABAMLA KAVGA ÇIKMASIN!

—ÇOCUKLAR, SİZİNLE BİRER LİRASINA BAHSE GİRERİM: ŞU ŞAPKAYI ALIP KAÇAMAZSINIZ!..

SİZE DE BİR YUVA

BU YILIN
ÜÇÜNCÜ
ÇEKİLİŞİNDE

25 apartman dairesi

ve

5 adet 100.000 lira

ve

5 adet 50.000 lira

ve ayrıca 250.000 liralık
çeşitli para ikramiyeleri

*

25 Ekim 1965
Pazartesi akşamına kadar
Tasarruflarını devamlı surette
Bankamıza yatıranlar
bu çekilişe girerler

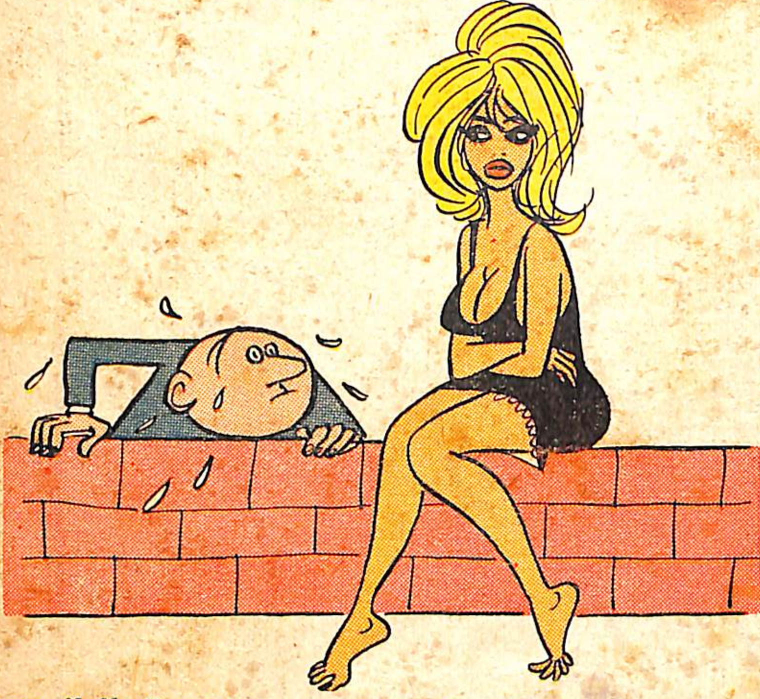

478

YAPI ve KREDİ BANKASI

(İlâncılık: 3752—220)

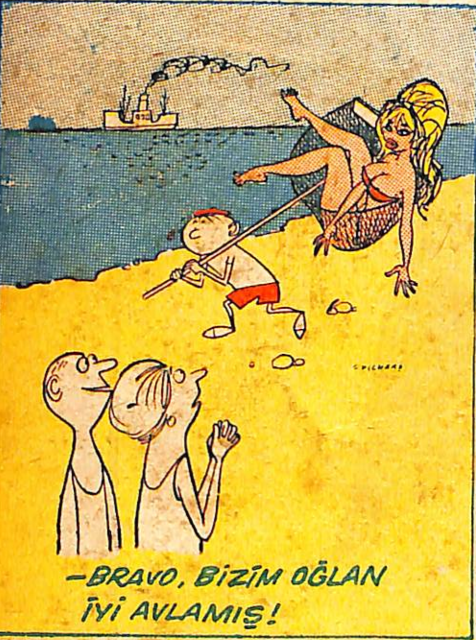
Akhaba

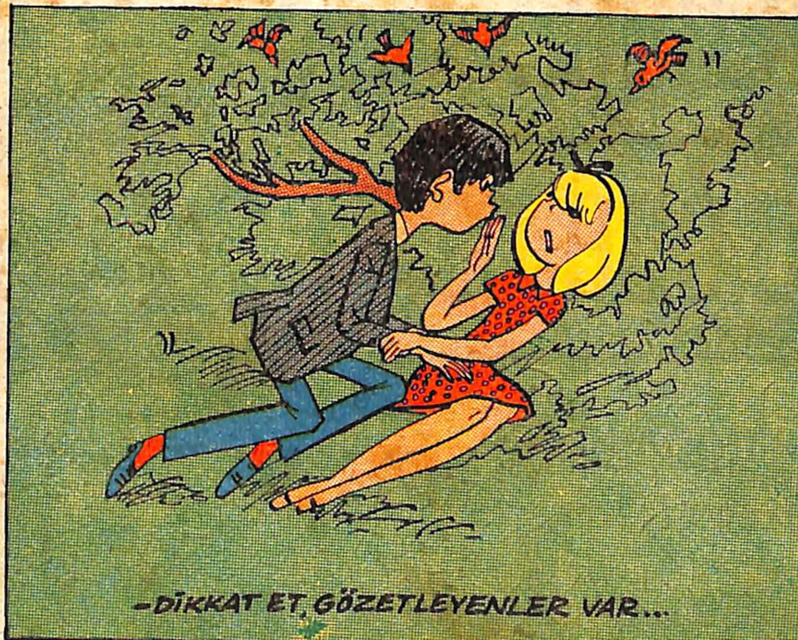
–AYOL, ÖDÜMÜ KOPARDINIZ, DEMİN SİZİ BOĞULUYOR SANDIM !
–HAYIR, ŞİMDİ BOĞULUYORUM !

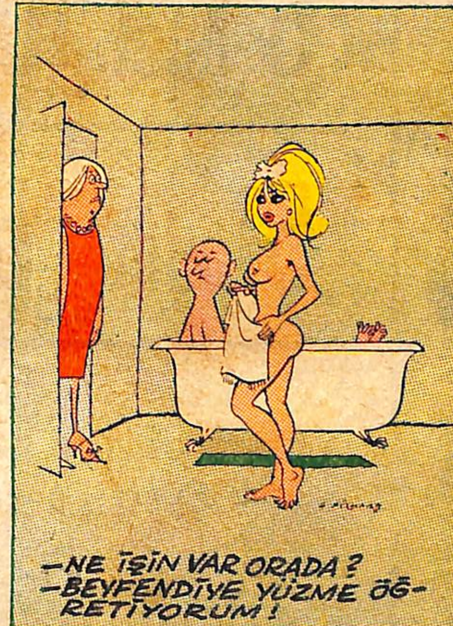
–DUR ANNE, KAPIYI BEN AÇAYIM... MAYOMUN NE TESİR YAPACAĞINI GÖRMEK İSTİYORUM !

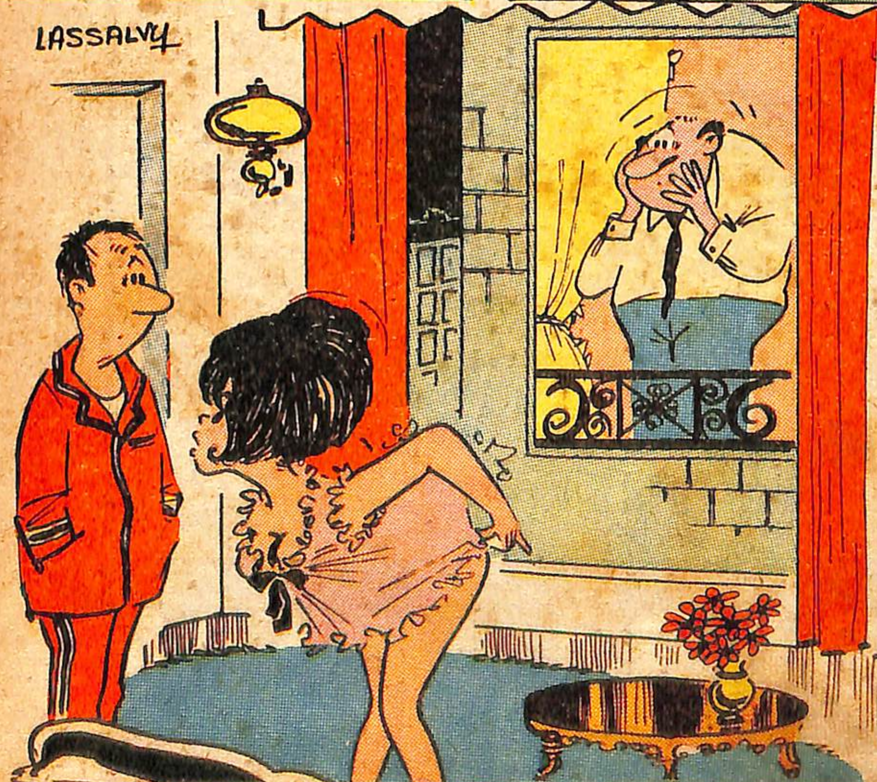
–BRAVO, BİZİM OĞLAN İYİ AVLAMIŞ !

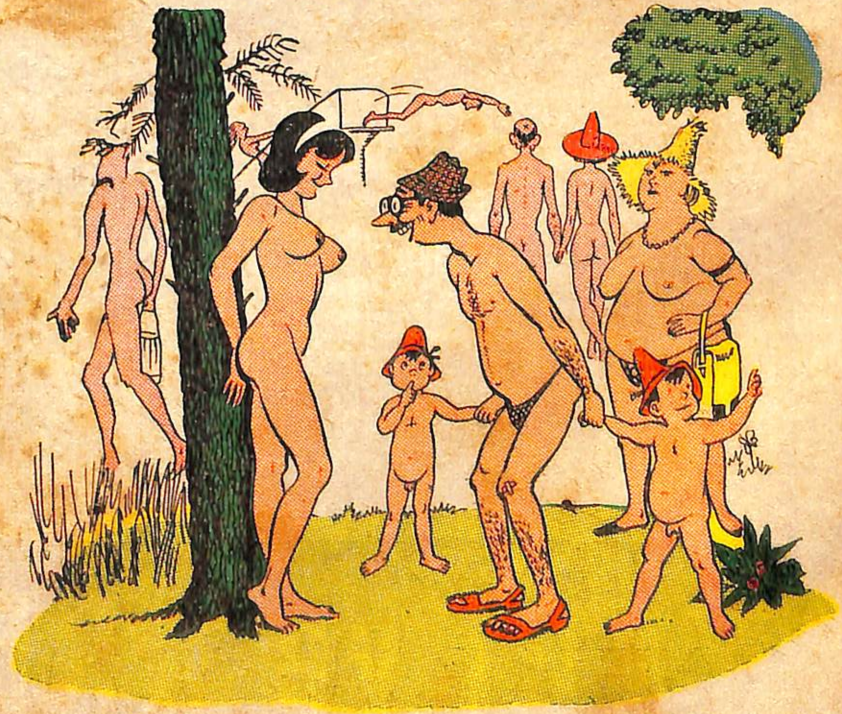
–DİKKAT ET, GÖZETLEYENLER VAR...

–NE İŞİN VAR ORADA ?
–BEYFENDİYE YÜZME ÖĞRETİYORUM !

–İYİCE BAKSIN, İYİCE GÖRSÜN, ONDAN SONRA DA BENİ RAHAT BIRAKSIN !

–OOOOO, MAŞALLAH SİZİN İKİZLER GEÇEN YAZDANBERİ EPEY BÜYÜMÜŞLER !